ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΜΑΙΟΣ 2013

Επιχειρησιακό Σχέδιο Καλάθι Θεσσαλικών Προϊόντων

- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. **Περιγραφή περιοχής παρέμβασης**
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. **Περιφέρεια Θεσσαλίας – ανάλυση αγροτικού τομέα**
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. **Παραγωγικοί Τομείς της Περιφέρειας Θεσσαλίας**
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. **Μεταποίηση και Εμπορία Προϊόντων**
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. **Ανάλυση SWOT**
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. **Προϊόντα για το «Καλάθι»**
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. **Έργα υποδομής για την στήριξη των καλλιεργειών**
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. **Σχέδιο χρηματοδότησης**
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. **Δράσεις Υποστήριξης του Καλαθιού**
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: **ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ**

Περιγραφή περιοχής παρέμβασης

Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης

Πίνακας 1.Βασικά μεγέθη αγροτικού τομέα κατά το 2009

Μεγέθη	ΕΕ-27	Ελλάδα
Χρησιμοποιούμενη γεωργική γη (σε 1000 εκτάρια)	178443	3819
Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων (σε 1000, το 2007)	13700	860
Έκταση ανά εκμετάλλευση (σε εκτάρια, το 2007)	12,6	4,7
Αριθμός απασχολουμένων πρωτογενούς τομέα (σε 1000)	11120	537
Ποσοστό απασχόλησης πρωτογενούς τομέα στο σύνολο (%)	5,1	11,9
Αξία προϊόντος γεωργικού τομέα, σε τρέχουσες τιμές (δις €)	334,274	10,106
Ακαθάριστη Προτιθέμενη Αξία, σε βασικές τιμές (δις €)	129,312	5,653
Ποσοστό γεωργίας στο ΑΕΠ (%)	1,1	2,4
Ποσοστό ΑΠΑ πρωτογενούς τομέα στο σύνολο της οικονομίας (%)	2,5	5,4
Μερίδιο εισαγωγών αγροτικών προϊόντων στο σύνολο (%)	7,7	13,6
Μερίδιο εξαγωγών αγροτικών προϊόντων στο σύνολο (%)	6,8	25,0
Εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων (σε δις €)	- 1,251	- 2,291
Ποσοστό δαπάνης νοικοκυριών σε αγροτικά προϊόντα (%, το 2008)	16,4	20,2

Πηγή: European Commission, Agriculture in the EU, Statistical and Economic Information, Report 2010, March 2011.

Εξελίξεις στην αγροτική οικονομία

Πίνακας 2. Παραγωγή αγροτικών προϊόντων κατά την τελευταία πενταετία σε εκατομμύρια τόνους με ποσοστιαία

Προϊόν	2006	2007	2008	2009	2010*	2011**
Σιτάρι σκληρό	1.424	928	1.147	1.383	1.278	1.071
Σιτάρι μαλακό	362	475	509	480	351	334
Αραβόσιτος	2.366	1.771	2.333	1.607	1.542	1.870
Ρύζι	174	180	188	208	240	240
Καπνός	22	21,5	20,3	20,6	21	20
Βαμβάκι	900	860	650	600	500	620
Τομάτες βιομηχ.	720	640	670	810	620	600
Ζαχαρότευτλα	1.798	828	900	770	761	350
Ελαιόλαδο	422	335	210	235	225	210
Σταφίδα	56	45	46	45	43	43
Κρασί	402	390	387	336	310	250
Λεμόνια	85	46,5	47	30	33	45
Πορτοκάλια	911	880	930	727	700	620
Μήλα	262	262	240	230	250	230
Ροδάκινα	698	760	693	654	610	580
Κρέας αιγοπρβ	111	113	108	109	102	100
Κρέας βόειο	62	57	56	59	61	59
Γάλα αγελάδινο	750	717	706	684	672	665
Γάλα αιγοπρβ.	690	687	645	684	703	720
Μέλι	16	8	12	16	13	12

Πηγή: Έρευνα ΠΑΣΕΓΕΣ, * Προσωρινά στοιχεία, ** Προβλέψεις.

Πίνακας 3. Εξέλιξη ορισμένων μεγεθών της αλιευτικής παραγωγής

Έτος	Συλλεκτική αλιεία		Υδατοκαλλιέργειες		Μεταβολή (%) Συλλεκτ. αλιείας		Μεταβολή (%) Υδατοκαλλιεργειών	
	Παραγωγή (χιλ. τον.)	Αλιείς (αριθ.)	Παραγωγή (χιλ. τον.)	Παραγωγοί (αριθ.)	Παρα-γωγής	Αλιέων	Παρα-γωγής	Παρα-γωγών
2005	92,1	30.502	106,2	5.860	- 0,1	-0,2	0,9	1,1
2006	98,1	30.032	113,1	6.653	6,5	-1,5	6,5	13,5
2007	95,0	30.965	113,2	6.092	-3,2	3,1	0,1	-8,4
2008	88,8	30.634	114,9	6.073	-6,5	-1,1	1,5	-0,3
2009	82,7	30.403	122,0	5.947	-6,9	-0,8	6,2	-2,1

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Eurostat και της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας του ΥΠ.Α.Α.Ν.

Αξία αγροτικής παραγωγής

Πίνακας 4. Εξέλιξη της αξίας της γεωργικής παραγωγής (σε τρέχουσες, βασικές τιμές)

	Αξία φυτικής παραγωγής		**Αξία ζωικής παραγωγής**		**Συνολική αξία παραγωγής**	
	(εκατ. €)	Μεταβολή (%)	(εκατ. €)	Μεταβολή (%)	(εκατ. €)	Μεταβολή (%)
2005	8.192,19	- 1,7	2.953,13	+ 4,4	11.145,32	- 0,15
2006	6.767,34	- 17,4	2.789,86	- 5,5	9.557,20	- 14,25
2007	7.293,09	+ 7,8	2.652,49	- 4,9	9.945,58	+ 4,07
2008	6.845,81	- 6,1	2.679,85	- 4,9	9.525,66	- 4,22
2009	6.542,29	- 4,4	2.698,44	+ 0,7	9.240,73	- 3,08

Πηγή:Eurostat, 23.08.2011

Πίνακας 5. Εξέλιξη εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων και τροφίμων

	Εισαγωγές (εκατ. €)	**Εξαγωγές** (εκατ. €)	**Έλλειμμα** (εκατ. €)	**Μεταβολή ελλείμματος** (%)
2006	5.957	3.767	2.190	+ 9,67
2007	6.703	3.681	3.022	+ 37,99
2008	7.054	4.011	3.043	+ 0,69
2009	6.396	3.998	2.398	- 21,20
2010	6.299	4.406	1.893	- 21,05

Πηγή: ΚΕΠΕ, Οικονομικές Εξελίξεις, Κεφ. 4.2 Εξωτερικό εμπόριο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, Τεύχος 15, Ιούνιος 2011.

Πίνακας 6. Εξέλιξη διάρθρωσης των κυριότερων εισαγωγών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων

Πηγή: ΚΕΠΕ, Οικονομικές Εξελίξεις, Κεφ. 4.2 Εξωτερικό εμπόριο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, Τεύχος 15, Ιούνιος 2011.

Κλάδοι-προϊόντα	**2006**		**2007**		**2008**		**2009**		**2010**	
	εκ. €	%	εκ. €	%	εκ. €	%	εκ. €	%	εκ. €	%
Κρέας	1.215	20,4	1.116	16,5	1.211	17,2	1.204	18,8	1.160	18,4
Γαλακτοκομικά	661	11,1	780	11,6	808	11,5	733	11,5	770	12,2
Οπωροκηπευτικά	652	10,9	764	11,4	786	11,1	735	11,5	672	10,7
Δημητριακά	510	8,6	700	10,4	681	9,7	487	7,6	541	8,6
Αλιεύματα	386	6,5	435	6,5	428	6,1	401	6,3	384	6,1
Καφές	288	4,8	324	4,8	365	5,2	364	5,7	376	6,0
Ζωοτροφές	288	4,8	370	5,5	406	5,8	361	5,6	371	5,9
Ποτά	409	6,9	415	6,2	436	6,2	425	6,6	370	5,9
Είδη διατροφής	278	4,7	300	4,5	344	4,9	353	5,5	356	5,7
Καπνός	311	5,2	330	4,9	335	4,7	401	6,3	310	4,9
Έλαια	167	2,8	214	3,2	290	4,1	209	3,3	232	3,7
Σάκχαρα	143	2,4	219	3,3	225	3,2	177	2,8	220	3,5
Ξυλεία	288	4,8	346	5,2	262	3,7	169	2,6	148	2,3
Σύνολο	**5.597**		**6.703**		**7.054**		**6.396**		**6.299**	

Πινακας 7. Πρόσφατη μεταβολή της διάρθρωσης εισαγωγών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ με βάση το Διεθνές Σύστημα Κωδικοποίησης (SITC).

Κλάδοι-προϊόντα	**α 6μηνο 2010**		**α 6μηνο 2011**		**Μεταβολή 2011/2010 (%)**
	(εκ. €)	**%**	(εκ. €)	**%**	
Κρέας	554	19,4	547	18,6	-1,2
Γαλακτοκομικά	373	13,1	407	13,9	9
Οπωροκηπευτικά	344	12,1	379	12,9	10,1
Δημητριακά	234	8,2	324	11,0	38,4
Αλιεύματα	195	6,8	230	7,8	18,4
Καφές	168	5,9	197	6,7	17,5
Ζωοτροφές	182	6,4	186	6,3	2,2
Ποτά	199	7,0	154	5,2	-22,9
Είδη διατροφής	184	6,4	168	5,7	-8,7
Καπνός	146	5,1	115	3,9	-21,6
Έλαια	105	3,7	113	3,8	7,3
Σάκχαρα	89	3,1	57	1,9	-35,7
Ξυλεία	79	2,8	61	2,1	-22,8
Σύνολο	**2.853**	**100,0**	**2.938**	**100,0**	**3**

Σχετικά με την εξέλιξη διάρθρωσης εξαγωγών των σημαντικότερων αγροτικών προϊόντων και τροφίμων της Περιφέρειας Θεσσαλίας δίνονται οι παρακάτω πίνακες με στοιχεία από το 2006 έως το πρώτο εξάμηνο του 2011.

Πίνακας 8. Εξέλιξη διάρθρωσης των κυριότερων εξαγωγών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων

Πηγή: ΚΕΠΕ, Οικονομικές Εξελίξεις, Κεφ. 4.2 Εξωτερικό εμπόριο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, Τεύχος 15, Ιούνιος 2011.

	2006		2007		2008		2009		2010	
	εκ. €	%	εκ. €	%	εκ. €	%	εκ. €	%	εκ. €	%
Οπωροκηπευτικά	1.194	31,7	1.306	35,5	1.346	33,6	1.264	31,6	1.485	33,7
Αλιεύματα	430	11,4	449	12,2	449	11,2	477	11,9	541	12,3
Βαμβάκι	328	8,7	179	4,9	236	5,9	305	7,6	391	8,9
Καπνός	373	9,9	354	9,6	416	10,4	421	10,5	374	8,5
Γαλακτοκομικά	211	5,6	259	7,0	275	6,9	278	7,0	301	6,8
Δημητριακά	230	6,1	249	6,8	315	7,9	339	8,5	292	6,6
Έλαια	486	12,9	351	9,5	333	8,3	283	7,1	287	6,5
Ποτά	136	3,6	148	4,0	163	4,1	169	4,2	166	3,8
Είδη διατροφής	88	2,3	108	2,9	124	3,1	128	3,2	161	3,7
Σάκχαρα	92	2,4	37	1,0	54	1,3	86	2,2	129	2,9
Κρέας	36	1,0	52	1,4	76	1,9	70	1,8	67	1,5
ΣΥΝΟΛΟ	**3.767**		**3.681**		**4.011**		**3.998**		**4.406**	

Πίνακας 9. Πρόσφατη μεταβολή διάρθρωσης κυριότερων εξαγωγών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ με βάση τον Διεθνή Κωδικοποίησης (SITC).

Κλάδοι προϊόντα	α 6μηνο 2010 (εκ. €)	%	α 6μηνο 2011 (εκ. €)	%	Μεταβολή 2011/2010 (%)
Οπωροκηπευτικά	740	39,5	744	37,7	0,5
Αλιεύματα	269	14,4	294	14,9	9,6
Καπνός	168	9,0	140	7,1	-16,7
Γαλακτοκομικά	152	8,1	164	8,3	7,8
Έλαια	144	7,7	166	8,4	15,3
Δημητριακά	128	6,8	149	7,5	17
Ποτά	79	4,2	89	4,5	12,5
Είδη διατροφής	73	3,9	91	4,6	24,4
Σάκχαρα	55	2,9	54	2,7	-2,1
Κρέας	29	1,5	41	2,1	40,8

Έννοια και Στόχος του Καλαθιού της Περιφέρειας Θεσσαλίας

- **"Καλάθι της Περιφέρειας"** *είναι το επιχειρησιακό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης , με αντικείμενο τη χρηματοδότηση υπηρεσιών και υποδομών σχετικά με την τυποποίηση, την πιστοποίηση, την εμπορία και τις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας.*

Αποτελείται από προϊόντα και από ενεργητικές πολιτικές που επιχειρούν να ανασυγκροτήσουν την αγροτική οικονομία και να οδηγήσουν σε βιώσιμη ανάπτυξη και προώθηση των τοπικών προϊόντων στο εξωτερικό μέσω της Περιφέρειας.

Προτεραιότητά μας είναι η επένδυση στην **ιδιαιτερότητα** των **προϊόντων** της **Περιφέρειας Θεσσαλίας** και η ανάδειξη των **πλεονεκτημάτων** τους και της **ποιότητα** τους.

Περιλαμβάνει:

α) *Προϊόντα που έχουν **εξαγωγικό προσανατολισμό**,*

β) *προϊόντα που αναδεικνύουν **την ταυτότητα της Περιφέρειας**,* και

γ) *προϊόντα που **καλύπτουν τις επισιτιστικές ανάγκες** τόσο της Περιφέρειας όσο και της **χώρας**.*

Με τη δημιουργία του **«καλαθιού» δίνεται η δυνατότητα** να βελτιωθεί το αγροτικό εισόδημα, να επιτευχθούν υψηλότερες τιμές στον παραγωγό και να βελτιωθεί η οργάνωση της αλυσίδας παραγωγής και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων.

Έννοια και Στόχος του Καλαθιού της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Οι προτάσεις στο καλάθι έχουν στόχο :

- τη *βελτίωση του* αγροτικού εισοδήματος,
- την *αύξηση* της παραγωγής σε όλα τα αγροτικά προϊόντα της Περιφέρειας,
- *υψηλότερες τιμές* στον παραγωγό – είσπραξη υψηλότερου ποσοστού από την τελική τιμή στην αγορά,
- βελτίωση και σταθεροποίηση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων,
- *προστασία* του περιβάλλοντος – *αειφορική* διαχείριση των φυσικών πόρων,
- τη *στήριξη* της τοπικής διάθεσης των προϊόντων με ενίσχυση των δομών που προωθούν τα τοπικά δίκτυα παραγωγών – καταναλωτών και διευκόλυνση των τοπικών προϊόντων να βρουν δρόμους για την αλυσίδα μεγάλων καταστημάτων.
- την *προώθηση* των προϊόντων στο εξωτερικό για όσα διαθέτουν εξαγωγική ταυτότητα με επαγγελματικές δομές (εκθέσεις κλπ) και διαφήμιση των προϊόντων,
- τη *διατροφική ασφάλεια* και αυτονομία στην κάλυψη των διατροφικών αναγκών με προϊόντα που παράγονται και καταναλώνονται τοπικά, περιορίζοντας το κόστος μεταφοράς αλλά και τους μεσάζοντες και εξασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο καλές τιμές για τον παραγωγό αλλά και για τον καταναλωτή.

Έννοια και Στόχος του Καλαθιού της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Άλλοι **επιμέρους στόχοι** είναι η

- ανάπτυξη των βιολογικών προϊόντων και η προώθησή τους,
- η πιστοποίηση των προϊόντων με ειδικό σήμα,
- η βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων,
- η ανάδειξη της περιοχής μέσω της παραγωγής της,
- η διατήρηση και ενίσχυση τοπικών θέσεων εργασίας,
- ο επιτυχής συνδυασμός πρωτογενούς παραγωγής με τη μεταποίηση και πρόταξη στις ενέργειες στήριξης αυτής της ομάδας προϊόντων, αξιοποίηση των γεωγραφικών και κλιματικών πλεονεκτημάτων της Θεσσαλίας προς όφελος των παραγωγών

Περιφέρεια Θεσσαλίας – ανάλυση αγροτικού τομέα

Περιοχές Στόχου Σύγκλισης

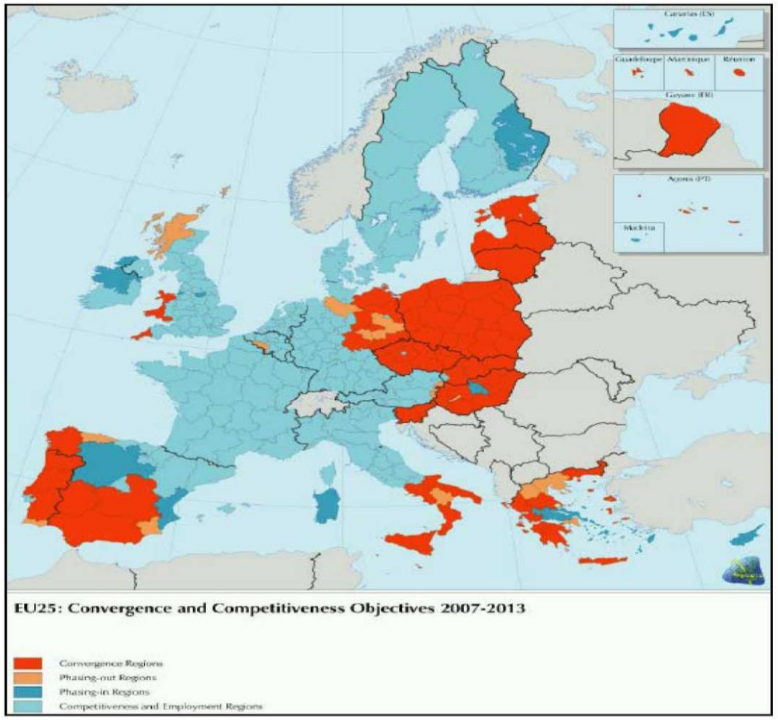

Χάρτης 1. **Περιοχές σύγκλισης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 25 χωρών – κρατών**

Περιοχές Στόχου σύγκλισης είναι οι Περιφέρειες της χώρας των οποίων η ανάπτυξη υστερεί. Είναι εκείνες των οποίων το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν είναι μικρότερο από το 75% του Κοινοτικού μέσου όρου.

Περιοχή Εφαρμογής

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο «Καλάθι προϊόντων» έχει εφαρμογή σε όλη την Περιφέρεια Θεσσαλίας, η οποία ανήκει στην κατηγορία “Περιφέρειες Στόχου Σύγκλισης”.

Η *Περιφέρεια Θεσσαλίας* έχει έκταση **14.037** Km^2 (50% ορεινή- ημιορεινή & 50% πεδινή) με πληθυσμό **730.730** κατοίκους, και πυκνότητα **52,06** κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

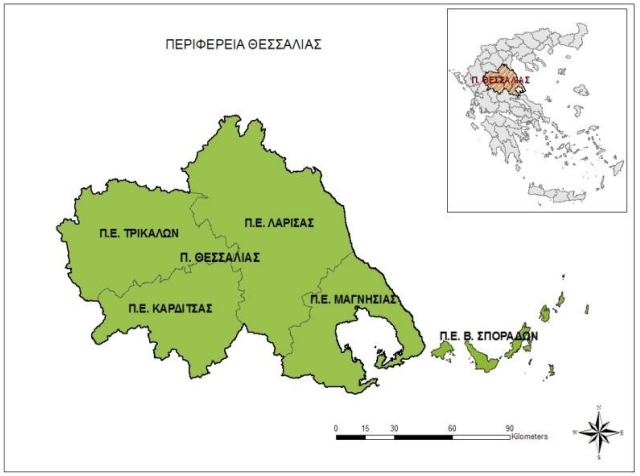

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται η καλλιεργήσιμη έκταση σε στρέμματα της Θεσσαλίας σε σχέση με τη συνολική έκταση ανά την ελληνική επικράτεια αλλά και καλλιεργήσιμη έκταση ανά Περιφερειακή Ενότητα.

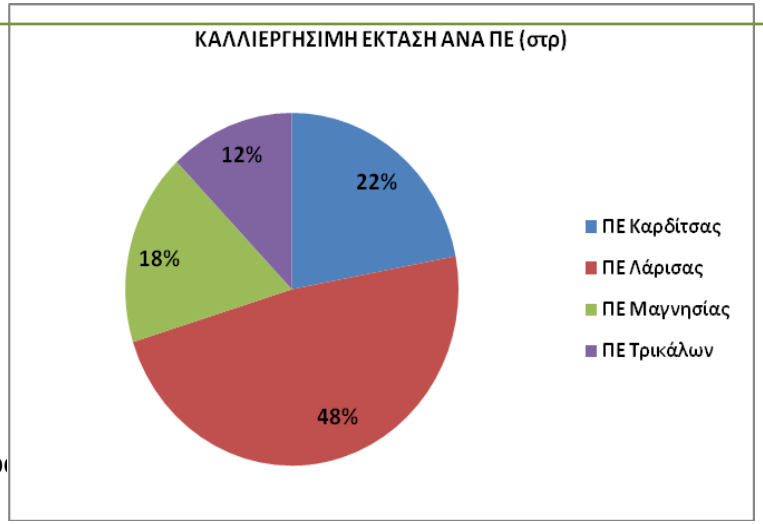

Η καλλιεργήσιμη έκτασή της ανέρχεται σε **4.999.353 στρ**

2.408.271στρ στην *ΠΕ Λάρισας,*

1.099.601 στην *ΠΕ Καρδίτσας,*

884.112στρ. στην *ΠΕ Μαγνησίας* και

607.369 στην *ΠΕ Τρικάλων.*

Σε σύνολο είναι το **12,68% καλλιεργήσιμης έκτασης της χώρ**

Πίνακας 11.Κατανομή αξίας άμεσων ενισχύσεων και πρωτογενούς αγροτικής παραγωγής το 2009 ανά Περιφέρεια

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Ενώσεων Αγροτ. Συν/σμών και Γ.Γ.Π.Σ. Υπ. Οικονομικών

	Αποσυνδεδεμένες από την παραγωγή άμεσες ενισχύσεις			Αξία πρωτογ. αγροτικής παραγωγής	Συνολική ακαθάριστη αξία	Εμπορ. αξία / συνολική ακαθ. αξία
Περιφέρεια	**Πλήθος δικαιούχων**	**Αξία (εκ. €)**	**Ποσοστό (%)**	**(εκ. €)**	**(εκ. €)**	**Ποσοστό (%)**
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6=3+5**	**7=5/6**
Κεντ. Μακεδονία	111.316	464	21,7%	782	1.245	63%
Θεσσαλία	72.260	311	14,6%	522	834	63%
Κρήτη	136.963	293	13,7%	396	689	57%
Πελοπόννησος	126.628	187	8,8%	443	631	70%
Δυτ. Ελλάδα	100.513	231	10,8%	384	615	62%
Αν. Μ. 8 Θράκη	59.204	231	10,8%	351	582	60%
Στ. Ελλάδα	78.089	185	8,6%	239	424	56%
Δυτ. Μακεδονία	21.462	84	3,9%	114	198	58%
Ήπειρος	27.670	51	2,4%	129	181	72%
Βορ. Αιγαίο	30.226	35	1,6%	67	102	66%
Αττική	9.740	9	0,4%	69	77	89%
Ιόνια Νησιά	26.804	39	1,8%	30	69	44%
Ν. Αιγαίο	21.282	20	0,9%	28	48	58%
Σύνολο	**822.157**	**2.140**	**100%**	**3.555**	**5.694**	**62%**

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε επίπεδο περιφερειών η Θεσσαλία είναι δεύτερη με ποσοστό 13% μετά την Κεντρική Μακεδονία με 20,8% στη συμμετοχή του πρωτογενή τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της χώρας.

Πίνακας 12. Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία του πρωτογενούς τομέα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Περιφερειακοί Λογαριασμοί, 31.3.2011

	2008		2009		Μεταβολή
Περιφέρειες					**2009/2008**
	ΑΠΑ	Ποσοστό	ΑΠΑ	Ποσοστό	Ποσοστό
		(%)		(%)	(%)
Κεντρική Μακεδονία	1.365	20,8	1.377	20,8	0,9
Θεσσαλία	846	12,9	858	13,0	1,4
Δυτική Ελλάδα	762	11,6	770	11,6	1,0
Στερεά Ελλάδα	635	9,7	637	9,6	0,3
Πελοπόννησος	627	9,5	628	9,5	0,1
Κρήτη	626	9,5	632	9,5	0,9
Ανατ. Μακεδονία & Θράκη	501	7,6	504	7,6	0,6
Αττική	301	4,6	300	4,5	-0,3
Ήπειρος	271	4,1	271	4,1	0,0
Δυτική Μακεδονία	254	3,9	256	3.9	0,8
Νότιο Αιγαίο	161	2,4	162	2,4	0,6
Βόρειο Αιγαίο	126	1,9	126	1,9	0,0
Ιόνια Νησιά	99	1,5	99	1,5	0,0
Σύνολο χώρας	**6.574**	**3,1**	**6.620**	**3,1**	**0,7**

Πίνακας 13. Συμμετοχή του αγροτικού τομέα στο ΑΕΠ της Χώρας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2009-2010

Γεωγραφική Ενότητα	Πρωτογενής τομέας ποσοστό συμμετοχής στο ΑΕΠ της χώρας
Ελλάδα	100,0
Θεσσαλία	13,7
ΠΕ Καρδίτσας	2,6
ΠΕ Λάρισας	7,6
ΠΕ Μαγνησίας	1,8
ΠΕ Τρικάλων	1,7

Διάγραμμα 3. Συμμετοχή των Π.Ε. της Θεσσαλίας στο ΑΕΠ της Περιφέρειας

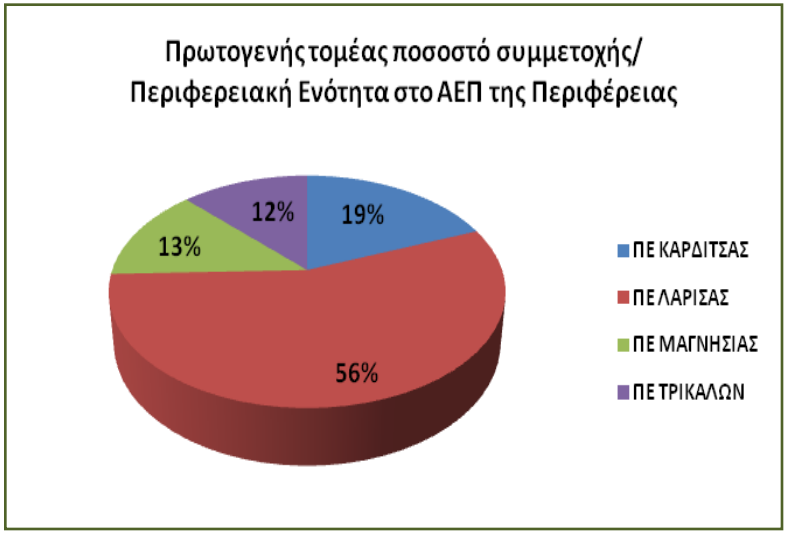

Ο αγροτικός τομέας είναι βασικός τροφοδότης σε μια σειρά προϊόντων και υπηρεσιών ιδιαίτερης σημασίας για τη βιομηχανία τροφίμων & ποτών, αποτελεί κινητήριο μοχλό στη μεταποίηση και συνεισφέρει με τα προϊόντα του στο εξωτερικό εμπορικό ισοζύγιο της χώρας. Σημαντική είναι και η απασχόληση στον αγροτικό τομέα μεταξύ όλων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Το 22,9% των κατοίκων απασχολείται στη γεωργία, κτηνοτροφία, δασοκομία και αλιεία.

Η απασχόληση στον αγροτικό τομέα της χώρας τα προηγούμενα έτη παρουσίαζε πτωτική πορεία, ακολουθώντας τη γενικότερη τάση περιορισμού της στον τομέα αυτό, όπως καταγράφεται στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά με μικρότερο ρυθμό.

Από την άλλη πλευρά, σε εγχώριο επίπεδο, μεταξύ όλων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας που παρακολουθεί η στατιστική αρχή ο αγροτικός τομέας καλύπτει το 2010, αμέσως μετά το εμπόριο (18,1%), τον μεγαλύτερο αριθμό απασχολουμένων **(549,80 χιλ. και ποσοστό 12,4%),** με απόσταση από τον κλάδο της μεταποίησης (10,7%), των κατασκευών (7,3%) και του τουρισμού (7,0%).

Παραγωγικοί Τομείς της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Πίνακας 14. Κατάταξη των κυριότερων καλλιεργειών φυτικής παραγωγής της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά συνολικά καλλιεργήσιμη έκταση

Σειρά Κατάταξης	Τομέας Φυτικής Παραγωγής	Καλλιεργήσιμη Έκταση (στρ.)	Καλλιεργήσιμη Έκταση/ Σύνολο Αροτραίων Εκτάσεων (%)
1	Σκληρό σιτάρι	1.311.541	29,97%
2	Βαμβάκι	1.227.461	28,05%
3	Λοιπά σιτηρά	466.330	10,66%
4	Αραβόσιτος	335.596	7,67%
5	Ελιά	335.569	7,67%
6	Ζωοτροφές	312.871	7,15%
7	Δένδρα ξηρών καρπών	121.801	2,78%
8	Κηπευτικά-Λαχανικά	76.933	1,76%
	Βιομηχανικά Φυτά	57.998	1,33%
9	Μηλοειδή	46.040	1,05%
10	Αμπελώνες	37.687	0,86%
11	Πυρηνόκαρπα	23.748	0,54%
12	Οσπριοειδή	20.725	0,47%
13	Αρωματικά Φυτά	1.618	0,04%
14	Ανθοκομικές Καλλιέργειες	578	0,01%
ΣΥΝΟΛΑ		**4.376.496**	**100,00%**

Πηγή: Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Θεσσαλίας

Διάγραμμα 5. Ποσοστιαία κάλυψη καλλιεργήσιμων εκτάσεων στην Π. Θεσσαλίας

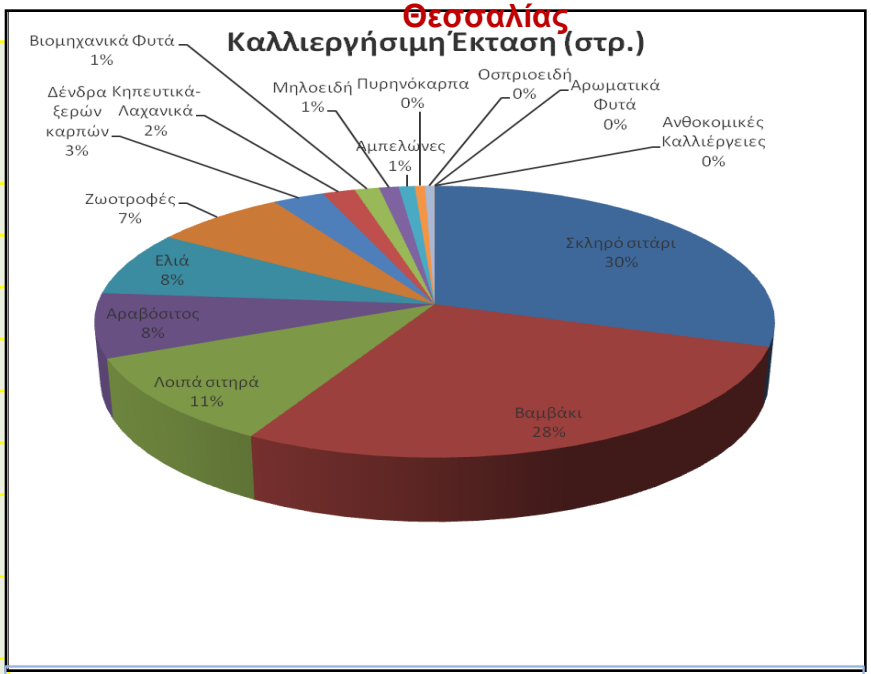

Δυναμικές ή άλλες καλλιέργειες

Μεταξύ των νέων δυναμικών καλλιεργειών που εμφανίζονται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι και του **ακτινιδίου**, η οποία καλλιεργείται σε έκταση 2000στρ περίπου στην περιοχή ανατολικού και Κάτω Ολύμπου και Δέλτα Πηνειού.

Επίσης, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας παρατηρείται είσοδος νέων εναλλακτικών καλλιεργειών όπως η καλλιέργεια της **ροδιάς, της στέβιας και του Ιπποφαές**.

Ζωική παραγωγή της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Πίνακας 15

Είδος ζώου	Π.Ε.Λάρισας	Π.Ε.Τρικάλων	Π.Ε.Καρδίτσας	Π.Ε.Μαγνησίας & Σποράδων	Θεσσαλία
Πρόβατα	600.000	269.584	197.104	105.000	**1.171.688**
Αίγες	220.000	100.759	34.000	95.000	**449.759**
Πρόβειο Γάλα (tn)	57.000	17.800	17.222	11.610	**103632**
Αίγειο Γάλα (tn)_	18.000	9.800	3.491	8.720	**40.011**
Αιγοπρόβειο Κρέας (tn)	9.000	1.926	1.202	1.122	**13250**
Βοσκότοποι (στρ)	2.066.292	1.009.410	481.136	672.177	**4.229.015**

Πηγή: Διεύθυνση Αγροτικής Περιφέρειας Θεσσαλίας

Διάγραμμα 6

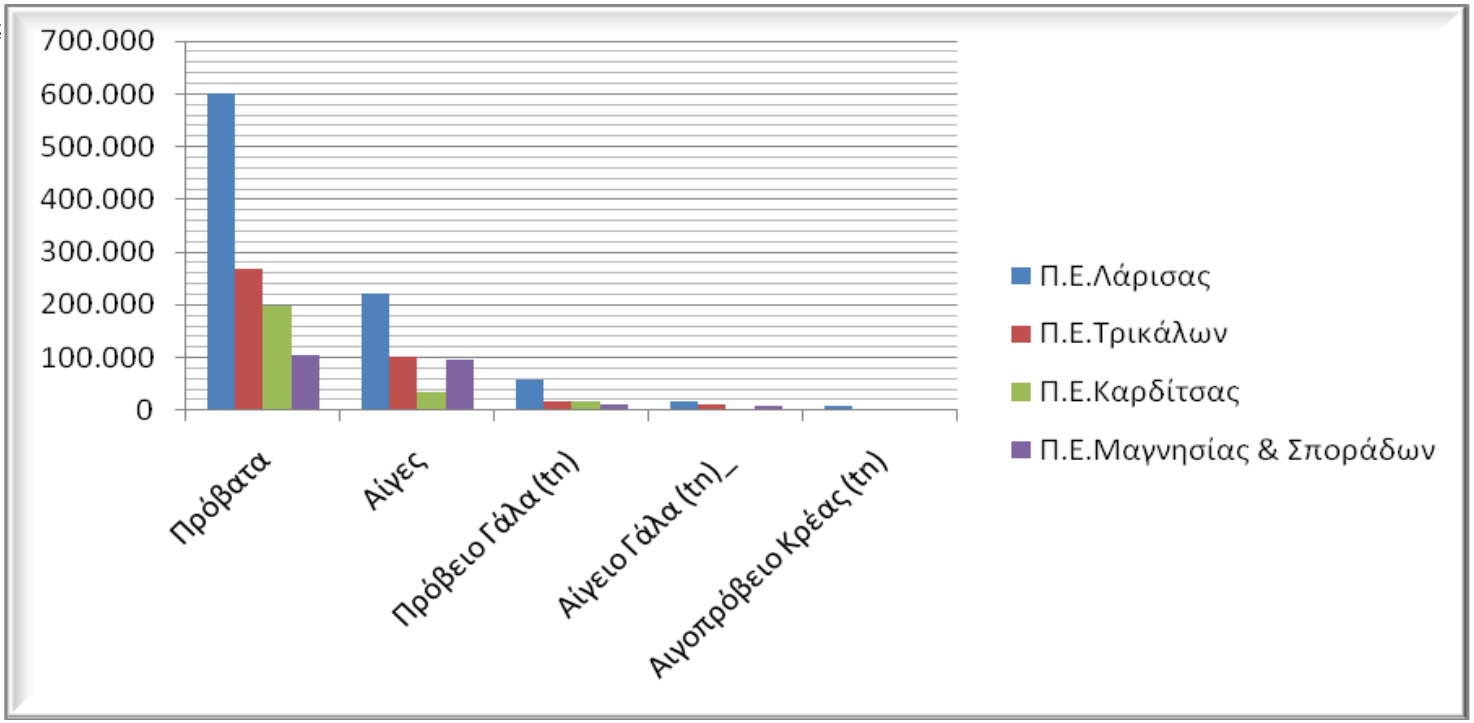

	Βοοειδή γαλακτοπαραγωγής	Βοοειδή κρεοπαραγωγής	Παραγόμενο κρέας (tn)	Παραγόμενο γάλα (tn)
Λάρισα	19.000	35.000	5.400	65.000
Τρίκαλα	4.728	38.137	12.002	18.216
Καρδίτσα	3.302	6.883	1.338	7.800
Μαγνησία & Σποράδες	2.397	9.900	1.550	6.726
Θεσσαλία	**29.427**	**89.920**	**20.290**	**97.742**
Ελλάδα	149.000	534.019	61.000	670.000

ΒΟΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

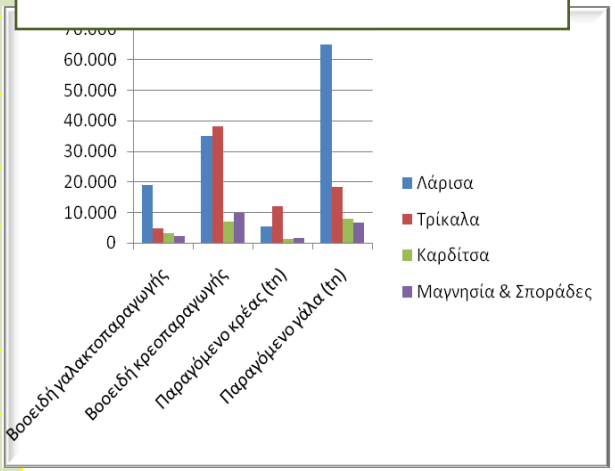

	Π.Ε Τρικάλων	Π.Ε. Λάρισας	Π.Ε. Καρδίτσας	Π,Ε. Μαγνησίας & Σποράδων	Θεσσαλία
Χοιρομητέρες συστηματικής εκτροφής	9.023	7.300	3.300	1.040	**20.663**
Χοιρομητέρες ελευθέρας βοσκής	2.217	2.000	150	1.500	**5.867**
παραγωγή κρέατος(tn)	12.250	10.130	3.760	2.760	**28.900**

Χοιροτροφία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

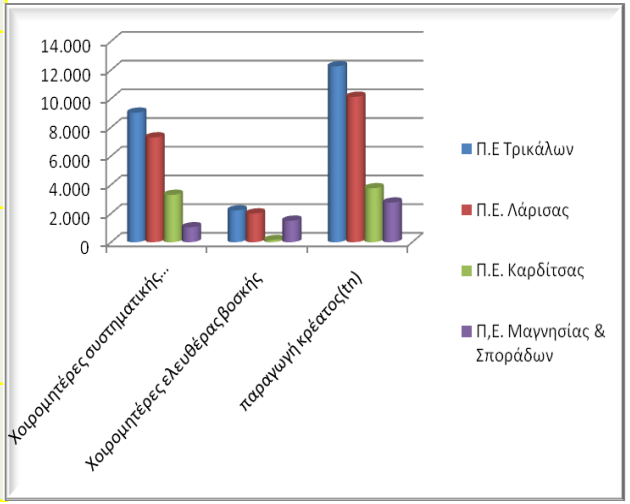

Πτηνοτροφία

Πίνακας 18. Εκτροφή ορνίθων στη περιφέρεια Θεσσαλίας

	Όρνιθες ωοτόκες συστηματικής πτηνοτροφίας	Κοτόπουλα κρεοπαραγωγής	Όρνιθες & κοτόπουλα χωρικής πτηνοτροφίας	Παραγόμενα αυγά
Π.Ε. Λάρισας	15.000	180.000	144.000	6.550.000
Π.Ε. Καρδίτσας	7.900	Δ/Α	470.000	11.422.000
Π.Ε. Τρικάλων	500	Δ/Α	290.000	6.690.000
Π.Ε. Μαγνησίας & Σποράδων	28.500	Δ/Α	130.000	10.130.000
Θεσσαλία	**51.900**	**180.000**	**1.034.000**	**34.792.000**

Μελισσοκομία

Πίνακας 19. Παραγωγή μελιού στη Θεσσαλία

Ενότητες	Μαγνησία	Τρίκαλα	Λάρισα	Καρδίτσα	Θεσσαλία
Αριθμός παραγωγών	483	390	540	470	**1.883**
Αριθμός κυψελών	40.000	35.000	35.000	45.000	**155.000**
Συνολική παραγωγή	600 τόνοι	525 τόνοι	525 τόνοι	670τόνοι	**2.320 τόνοι**

Πηγή: Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Θεσσαλίας

Τομέας Αλιείας

Θαλάσσια Αλιεία

Ο τομέας της θαλάσσιας αλιείας συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό των κατοίκων της Μαγνησίας και των Σποράδων καθώς και των κατοίκων των παραλίων της Λάρισας, λόγω της μεγάλης ακτογραμμής, του αριθμού των επαγγελματικών σκαφών, και των απασχολούμενων ατόμων. Παρέχει επίσης ένα σημαντικό μέρος των πρωτεϊνών που απαιτούνται για την ανθρώπινη κατανάλωση.

Παράκτια – Μέση Αλιεία Περιφέρειας Θεσσαλίας

Περιφερειακή Ενότητα	Στόλος Παράκτιας Αλιείας	Αριθμός Εργαζομένων	Συνολική Ετήσια Παραγωγή
ΠΕ Μαγνησίας & Βορείων Σποράδων	980	1.030	1.800 τόνοι
ΠΕ Λάρισας	137	200	450 τόνοι
Περιφέρεια Θεσσαλίας	1.117	1.230	**2.250 τόνοι**

Πίνακας 20α. Παράκτια Αλιεία στη Θεσσαλία
Πηγή: Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Θεσσαλίας

	Στόλος Μέσης - Αλιείας	Αριθμός Εργαζομένων	Συνολική Ετήσια Παραγωγή
Γρι - Γρι	22		2.800 τόνοι
Μηχανότρατες	9		700 τόνοι
Περιφέρεια Θεσσαλίας	**31**	**212**	**3.500 τόνοι**

Πίνακας 20β. Μέση Αλιεία στη Θεσσαλία
Πηγή: Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Θεσσαλίας

Μεταποίηση και Εμπορία Προϊόντων

Η μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς της Θεσσαλίας, καθώς συνδέεται με δραστηριότητες που είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Τα τελευταία ωστόσο χρόνια παρατηρείται μια συστηματική μείωση του ακαθάριστου προϊόντος του δευτερογενούς τομέα στο σύνολο του ακαθάριστου προϊόντος της Περιφέρειας.

Σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας, η κλαδική διάρθρωση των καταστημάτων του δευτερογενή τομέα στην Περιφέρεια παρουσιάζει τις επιχειρήσεις μεταποίησης αγροτικών προϊόντων (βιομηχανίες ειδών διατροφής) να έχουν την υψηλότερη ποσοστιαία συμμετοχή. Το 85% περίπου της γεωργικής παραγωγής στην Θεσσαλία, αποτελεί προϊόν βιομηχανικής επεξεργασίας και μεταποίησης σε αντίθεση με ότι συνέβαινε πριν μερικά χρόνια (ΕΣΥΕ, 2002). Συνεπώς, πολλές ποιοτικές και ποσοτικές αλλαγές στη γεωργία επέρχονται μέσω του δευτερογενούς ή τριτογενούς τομέα.

Βασική μας προτεραιότητα αποτελεί η αύξηση της παραγωγής προϊόντων προστιθέμενης αξίας. Είναι δυνατό να αυξηθεί η παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας με τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων ειδικά σε βιομηχανικό επίπεδο αλλά και στις ίδιες τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Στην κατεύθυνση αυτή, η δημιουργία συνεχώς περισσότερων μονάδων μεταποίησης και εμπορίας, έχει θετικές συνέπειες στην αύξηση της αξίας των προϊόντων και της απασχόλησης.

Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας δραστηριοποιούνται 10 Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών εκπροσωπώντας 668 πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς με 68.326 φυσικά μέλη.

Ανάλυση SWOT

1.6 Ανάλυση SWOT φυτικής παραγωγής της περιφέρειας Θεσσαλίας

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
• Μεγάλη γόνιμη πεδιάδα η οποία αποτελεί μια ισχυρή παραγωγική βάση (≈ 5.000 Km^2) για την παραγωγή άφθονης πρώτης ύλης προς εμπορία και μεταποίηση • Κατέχει κεντρική θέση στον Ελληνικό γεωγραφικό χώρο από τον οποίο διέρχεται ο βασικός αναπτυξιακός άξονας της χώρας (Αθήνα-Θεσ/νίκη). Δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης στις μεγάλες αγορές της χώρας και του εξωτερικού με προϋπόθεση τη βελτίωση των υποδομών • Μεγάλο ποσοστό αρδευόμενων εκτάσεων • Διαφοροποιημένα μικροκλίματα με κατάλληλες εδαφικές συνθήκες που δίνουν τη δυνατότητα καλλιέργειας πληθώρας προϊόντων υψηλής αξίας και ποιότητας • Ανθρώπινο δυναμικό με ικανότητα προσαρμογής σε νέες καλλιέργειες και πρακτικές • Την αποκτηθείσα τεχνογνωσία και εμπειρία των παραγωγών • Τη μοναδικότητα ορισμένων καλλιεργειών • Πιστοποιημένα Προϊόντα ΠΟΠ\ • Παράδοση στην παραγωγή καλών και αυθεντικών τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων	• Η έλλειψη επαρκών ποσοτήτων νερού για τις αρδευόμενες καλλιέργειες (Εξάντληση υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, κατέχει την πρώτη θέση (το ¼ της πανελλήνιας κατανάλωσης νερού). • Πανσπερμία ποικιλιών στις διάφορες καλλιέργειες (βαμβάκι) δημιουργεί δυσκολίες στην τυποποίηση • Υψηλό κόστος παραγωγής των προϊόντων • Έλλειψη προβολής και διαφήμισης των προϊόντων • Έλλειψη ομάδας παραγωγών για κάθε προϊόν • Έλλειψη δημοπρατηρίου για την πώληση των παραγόμενων προϊόντων με αποτέλεσμα έσοδα για τον παραγωγό και χαμηλότερες τιμές για τον καταναλωτή. • Έλλειψη ενιαίου μητρώου εμπόρων αγροτικών προϊόντων, εκροών και εισροών. • Οι οργανωτικές ελλείψεις στο κύκλωμα παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων καθώς και ελλείψεις στις υποδομές. • Έλλειψη πιστοποιημένων προϊόντων και προϊόντων ονομασίας προέλευσης ή προϊόντων με γεωγραφική ένδειξη ή και άλλου σήματος. • Ο έντονος ανταγωνισμός από ομοειδή προϊόντα άλλων χωρών τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά. • Αυξημένο κόστος παραγωγής

ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
• Η τυχόν περαιτέρω αποδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργικής παραγωγής ή των υπηρεσιών που προσφέρει ο ευρύτερος αγροτικός τομέας • Η τυχόν εντατικοποίηση των φαινομένων που προέρχονται από την κλιματική αλλαγή. • Ραγδαία επέκταση της ελαιοκαλλιέργειας σε διάφορες ανταγωνιστικές και άλλες χώρες (π.χ. Μαρόκο, Αίγυπτος, Κίνα, Αυστραλία, κλπ.). • Η τυχόν περαιτέρω υποβάθμιση της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος. • Περιορισμένη εγχώρια ζήτηση για βιολογικά προϊόντα	• Η κατοχύρωση των κατάλληλων Θεσσαλικών προϊόντων ως Προϊόντα Προστασίας Ονομασίας Προέλευσης ή ως Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (π.χ. Δαμάσκηνο Σκοπέλου κλπ.) • Η παραγωγή πιστοποιημένων βιολογικών προϊόντων θα διευρύνει σημαντικά τους ορίζοντες εμπορίας και κερδοφορίας. • Ο μεγάλος αριθμός τουριστών που επισκέπτεται την περιοχή και η προβολή της «μεσογειακής διατροφής», επίκεντρο της οποίας είναι πολλά Θεσσαλικά προϊόντα, αποτελεί μία σημαντική αγορά. • Σημαντική ευκαιρία αποτελεί επίσης η διασύνδεση του αμπελοοινικού τομέα με τον τουρισμό και τον αγροτουρισμό σε συνδυασμό με τα περιφερειακά οινοποιεία («Δρόμοι του κρασιού της Θεσσαλίας»). • Αυξανόμενη κοινωνική αποδοχή της βιολογικής γεωργίας. • Βιολογικά αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά. • Ευκαιρίες για την ανάπτυξη του αγροτοτουρισμού και άλλων συναφών υπηρεσιών αναψυχής στον αγροτικό χώρο.

1.7 Ανάλυση SWOT ζωικής παραγωγής της περιφέρειας Θεσσαλίας

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
• Ο σημαντικός αριθμός των εκτρεφόμενων αιγοπροβάτων με τη μεγάλη παραγωγή αιγοπρόβειου γάλακτος και κρέατος. • Η εκτροφή της φυλής Σκοπέλου που είναι το μοναδικό καθαρό αναπαραγωγικό υλικό ανάμεσα στα 5,4 εκατομμύρια αιγών που εκτρέφονται αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα και κάθε ζώο συνοδεύεται από γενεαλογικό πιστοποιητικό. • Η εκτροφή αιγοπροβάτων καταχωρημένη στο μητρώο των ΠΟΠ-ΠΓΕ ονομασίας προέλευσης (αρνάκι και κατσικάκι Ελασσόνας) • Η αξιόλογη υποδομή σε γαλακτοβιομηχανίες και τυροκομεία. • Η ύπαρξη μεγάλων εκτάσεων βοσκοτόπων με ποικιλότητα στη χλωρίδα και καλλιεργήσιμων εκτάσεων. • Η ύπαρξη καλών κλιματικών συνθηκών • Οι καλές κλιματικές συνθήκες ο τρόπος εκτροφής (παραμονή των ζώων σε λιβάδια/βοσκοτόπια για αρκετό χρόνο, οι υγιεινές ζωοτροφές, όπου δεν συμπεριελήφθησαν ποτέ προϊόντα ζωικής προέλευσης βοηθούν να παράγονται προϊόντα υψηλής ποιότητας που έχουν μεγάλη ζήτηση στο εσωτερικό. • Η μεγάλη καλλιεργήσιμη έκταση δίνει δυνατότητες καλλιέργειας κτηνοτροφικών φυτών που θα βοηθήσουν αφενός στη μείωση του κόστους παραγωγής και αφετέρου στην παραγωγή υψηλότερης ποιότητας προϊόντων. • Η επάρκεια των δημόσιων υποδομών με το Εργαστήριο Ελέγχου Ζωοτροφών, το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Λάρισας, το Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Ζώων Καρδίτσας, τα τμήματα ζωικής παραγωγής των Α.Ε.Ι. και των Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας με τα αντίστοιχα εργαστήρια τους, καθώς και διάφορα ιδιωτικά κτηνιατρεία και γεωτεχνικοί σύμβουλοι • **Η χοιροτροφία στη Θεσσαλία αξιοποιεί ζωοτροφές του Θεσσαλικού κάμπου (80%**	• Χαμηλός βαθμός παραγωγικότητας. • Χαμηλή γενετική στάθμη εκτρεφόμενων ζώων. • Οδικό δίκτυο στις κτηνοτροφικές μονάδες μη προσβάσιμο όλο το χρόνο. • Το υψηλό κόστος των επενδύσεων. • Αδυναμίες πιστοποίησης. • Ανταγωνισμός των προϊόντων από εισαγόμενα ομοειδή. • Έλλειψη επαγγελματικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης των κτηνοτρόφων • Χαμηλές τιμές των κτηνοτροφικών προϊόντων στα χέρια των παραγωγών και μεγάλη διαφορά με τις τιμές κατανάλωσης • Ανυπαρξία κατάλληλων βοσκοτόπων υψηλού χόρτου και ανεπαρκής υποδομή των βοσκοτόπων. • Ανεπάρκεια υποδομής, τεχνικού εξοπλισμού και έλλειψη συστημάτων βιολογικού καθαρισμού καθώς και ελλιπής υγειονομική υποστήριξη. • Αδυναμίες σε ποιότητα και πληρότητα εγκαταστάσεων και αποτελεσματικής διαχείρισης των μονάδων. Η εκτροφή αγελάδων υψηλών γενετικών προδιαγραφών απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις (προστασία υγείας ζώων, διατροφή, διαχείριση ζωικού πληθυσμού απαιτεί συνεχή εκπαίδευση και ενημέρωση των ασχολουμένων. • Έλλειψη ισχυρών συνεταιριστικών και επαγγελματικών οργανώσεων που να μπορούν να παρέχουν ουσιαστική βοήθεια στον επιχειρηματία αγελαδοτρόφο στον τομέα τεχνικής υποστήριξης, προμηθειών και διάθεσης των παραγόμενων προϊόντων. • Έλλειψη ολοκληρωμένων ελέγχων από την παραγωγή μέχρι τη διάθεση του τελικού προϊόντος. Αδυναμία πιστοποίησης και διαφοροποίησης προϊόντων σύμφωνα με την ποιότητα τους.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

περίπου δημητριακά) προσδίδοντας εισόδημα στους καλλιεργητές και διαφοροποιώντας το παραγόμενο χοιρινό Θεσσαλίας από τα εισαγόμενα μεγαλωμένα αποκλειστικά με σύνθετες ζωοτροφές που πολλές φορές έχουν ενοχοποιηθεί με διατροφικά σκάνδαλα. • Καλές υποδομές στις χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις. • Η πυκνότητα και η γεωγραφική κατανομή των εκτροφών χοίρων είναι τέτοια που δεν δημιουργεί ένταση περιβαλλοντικής ρύπανσης σε αντίθεση με τη Βόρεια Ευρώπη που αντιμετωπίζει έντονο πρόβλημα • Το Θεσσαλικό χοιρινό κρέας είναι ξεχωριστό από πλευράς ποιοτικών χαρακτηριστικών όπως χρώμα, συμπαγής μαρμαρώδης υφή, τρυφερότητα, ευχυμία, γεύση και άρωμα • Η πλούσια χλωρίδα της Θεσσαλίας δίνουν κυρίως μέλι (πολυανθικά ανθόμελα και μέλια μελιτωμάτων) αλλά και γύρη με μεγάλη βιολογική αλλά και οργανοληπτική αξία, ενώ διαφοροποιείται από τα συνήθη μέλια των άλλων περιοχών (πχ. το πευκόμελο) λόγω της μεγάλης ποικιλίας της βλάστησης και δίνει προοπτική εξαγωγών στο προϊόν. • Η μελισσοκομία ασκείται νομαδικά και σε μεγάλο ποσοστό εντός των ορίων της Θεσσαλίας και οι μελισσοκόμοι εκμεταλλεύονται πληθώρα μελισσοκομικών φυτών, γεγονός που μειώνει το κόστος και κάνει το προϊόν περισσότερο ανταγωνιστικό. • Οι μέλισσες βοηθούν στη γονιμοποίηση του 60% - 70% των φυτικών ειδών. Από τη δραστηριότητα της μέλισσας εξαρτάται τόσο η ποιότητα όσο και η ποσότητα παραγωγής φρούτων, καρπών και σπόρων, η ποικιλότητα της αυτοφυούς βλάστησης και η γενικότερη βιολογική ισορροπία στην οποία ο ρόλος της μέλισσας είναι πρωταρχικός. Η Θεσσαλία, πλούσια σε οπωροφόρες καλλιέργειες (μηλιές, αχλαδιές, κερασιές, καστανιές κ.α.) μεγάλες καλλιέργειες όπως το βαμβάκι και αυτοφυή βλάστηση, μπορεί να γίνει πρότυπο συνύπαρξης και αμοιβαίας ωφέλειας, μεταξύ κλάδων αγροτικής παραγωγής.	• Έλλειψη ελέγχου του δικτύου παραγωγής και διανομής ζωοτροφών. • Ανταγωνισμός από την παραγωγή ομοειδών εισαγόμενων προϊόντων. • Έλλειψη τυποποίησης και σήμανσης του βόειου κρέατος καθώς και η έλλειψη αξιόπιστης διαβεβαίωσης των καταναλωτών για την προέλευση του, για τα στοιχεία παραγωγής και για τα χαρακτηριστικά του τελικού προϊόντος, καθιστούν δύσκολη την διαφοροποίηση του εγχώριου προϊόντος σε σχέση με τα εισαγόμενα. • Η πληροφόρηση προς τους καταναλωτές κρέατος φαίνεται να είναι περιορισμένη έως και ανύπαρκτη (έντυπο υλικό, ΜΜΕ) • Η απουσία κεντρικής κρεαταγοράς στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. • Η είσοδος του Θεσσαλού παραγωγού στην Θεσσαλική αγορά του κρέατος καθώς και η διακίνηση του κρέατος εντός και εκτός της χώρας μας, επηρεάζεται αρνητικά από την έλλειψη κατάλληλης μεταποιητικής υποδομής στα σφαγεία της Θεσσαλίας. Τεμαχιστήριο και συσκευαστήριο (τυποποίηση) κρέατος, καθώς και αλλαντοποιείο, κονσερβοποιείο και φούρνοι κατάψυξης, που είναι συνάρτηση με την διαπίστευση και την ταυτοποίηση του χοίρειου κρέατος, είναι στην πλειοψηφία των Θεσσαλικών σφαγείων ανύπαρκτα.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
• Αναρχία στο χώρο της εμπορίας των ζώων αναπαραγωγής κυρίως των προβάτων. Εισαγωγή προβατοειδών πάχυνσης τα οποία στη συνέχεια πωλούνται για αναπαραγωγή. Έτσι έχουμε εισαγόμενη γενετική βελτίωση που δυναμιτίζει την παραδοσιακή Ελληνική προβατοτροφία που αποτελεί βασικό πυλώνα για το τυρί ΠΟΠ «ΦΕΤΑ» που βασική προδιαγραφή του είναι το γάλα να προέρχεται από αυτόχθονες φυλές προβάτων και αιγών. • Αύξηση του κόστους διατροφής. Οι εισαγωγές ζωοτροφών το 2010 σε επίπεδο χώρας ανήλθε στα 371 εκ. ευρώ. • Εισαγωγή χαμηλής γενετικής αξίας γεννητόρων κυρίως από την Ε.Ε. • Ισχυρός ανταγωνισμός μεταξύ των καλλιεργειών για ζωοτροφές (αραβόσιτος για καρπό και ενσίρωμα, μηδική, σανοδοτικά φυτά κ.λ.π.) και των ισχυρά ενισχυόμενων καλλιεργειών με αποτέλεσμα την αδυναμία εξασφάλισης μεγάλης ποσότητας και χαμηλού κόστους πρώτων υλών για τη διατροφή των εκτρεφόμενων αγελάδων.	• Η παραγωγή εξειδικευμένων αιγοπροβατοτροφικών προϊόντων (νέοι τύποι τυριών, γιαουρτιών, κλ.π.). • Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων με «γεύσεις» για ορισμένες κατηγορίες καταναλωτών. • Η παραγωγή αιγοπρόβειου και χοιρινού κρέατος δεν έχει πρόβλημα διάθεσης αφού δεν αρκεί να καλύψει τις ανάγκες ζήτησης με αποτέλεσμα την εισαγωγή κρέατος από το εξωτερικό. • Οι Θεσσαλοί αγελαδοτρόφοι διαθέτουν σε σημαντικό βαθμό επιχειρηματική αντίληψη για την παραγωγή των προϊόντων τους και αυτή η προϋπόθεση σε συνδυασμό με την έλλειψη αυτάρκειας τόσο σε γάλα όσο και σε κρέας αφήνει περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης.

1.8 Ανάλυση SWOT αλιείας της περιφέρειας Θεσσαλίας

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
• Ισχυρή προτίμηση καταναλωτών σε φρέσκο εγχώριο προϊόν της παράκτιας αλιείας, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες (ζήτηση σε υψηλά επίπεδα) σε κουτσομούρες, μπαρμπούνια Βολιώτικα, γλώσσες, μουρμούρες, μπακαλιάρους Στομίου – Αγιοκάμπου και γαύρο, σαρδέλα, κολιούς, γαρίδες της μέσης αλιείας. • Μεγάλη αλιευτική εμπειρία. • Χρήση επιλεκτικών εργαλείων από σκάφη παράκτιας αλιείας. • Παράκτια αλιεία με τη μορφή της οικογενειακής δραστηριότητας που συνδυάζεται και με άλλες, κυρίως αγροτουριστικές, διευκολύνοντας την τοπική απασχόληση. • Σχετικά περιορισμένος αριθμός σκαφών μέσης αλιείας και ιδιαίτερα μηχανοτρατών (δυναμικά εργαλεία). • Απασχόληση σημαντικού αριθμού εργαζομένων σε κλάδους συναφείς με αυτόν της αλιείας (εταιρείες αλιευτικού εξοπλισμου – τεχνίτες κ.λ.π) • Αυξανόμενη περιβαλλοντική ευαισθησία και ενδιαφέρον για εγκατάσταση μέσων προστασίας και ανάπτυξης αλιευτικών πόρων (π.χ. τεχνητοί ύφαλοι) και για ενέργειες προστασίας ειδών (καραβίδας – χταποδιού στον Παγασητικό από αλόγιστη χρήση ιχθυοπαγίδων) και διαχείρισης βιοτόπων – οικοτόπων. • Αναπτυγμένο δίκτυο μεταφορών λόγω γεωγραφικής θέσης της Π.Θ (οδικό –	• Μεγάλος αριθμός μικρών σκαφών και παλαιότητα που δραστηριοποιούνται στην παράκτια ζώνη με επιπτώσεις στο εισόδημα και στις συνθήκες διεξαγωγής της αλιευτικής δραστηριότητας (ασφάλεια, υγιεινή). • Μεγάλης ηλικίας, μη επαρκούς εκπαίδευσης αλιείς που εμφανίζουν αδυναμίες προσαρμογής στις νέες αντιλήψεις/δραστηριότητες της αλιείας, μη διευκολύνοντας τη σύγχρονη διαχείριση των αλιευτικών πόρων αλλά και την ανάπτυξη της παραγωγικότητας. • Μικρή ανανέωση του στόλου, λόγω απουσίας οικονομικών ενισχύσεων. • Απουσία εξειδικευμένου εργατικού προσωπικού σε ορισμένες ειδικότητες της αλιείας όπως π.χ. αλιεργάτες στη μέση αλιεία. • Αυξημένο λειτουργικό κόστος. • Μικρή συμμετοχή των αλιέων σε οργανώσεις που είναι απαραίτητες για την προώθηση του κλάδου. • Επιπτώσεις στην ποιότητα των παράκτιων νερών, σε συνάρτηση με την αστική, γεωργική, βιομηχανική και ναυσιπλοϊκή χρήση (Παγασητικός). • Οι καταστροφές που προκαλούν τα δελφίνια στην παραγωγή και στα δίχτυα των παράκτιων αλιέων.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
• Κίνδυνοι αποδιάρθρωσης του κλάδου λόγω της οικονομικής κρίσης. • Μη συμμετοχή των ψαράδων σε οργανώσεις που είναι απαραίτητες για την προώθηση της εμπορίας της αλιευτικής παραγωγής και της διαχείρισης των αλιευτικών πόρων. • Υψηλές τιμές καυσίμων • Ανταγωνισμός από ερασιτεχνική αλιεία	• Ενίσχυση της συμμετοχής των αλιέων στην αλιευτική διαχείριση. • Βελτίωση και ανανέωση της ηλικιακής πυραμίδας των επαγγελματιών αλιέων και ενίσχυση εισόδου νέων αλιέων στο επάγγελμα. • Βελτίωση της γνώσης της κατάστασης των ιχθυοαποθεμάτων με την ενίσχυση της έρευνας και την εφαρμογή περισσότερο αειφόρων διαχειριστικών συστημάτων (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας). • Ενίσχυση του τουρισμού στις νησιωτικές και παράκτιες περιοχές τους καλοκαιρινούς μήνες με αποτέλεσμα την αύξηση της κατανάλωσης αλιευμάτων, αλλά και την ανάπτυξη διατομεακών δράσεων, όπως αλιείας και τουρισμού. • Δυνατότητα για βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών στους επαγγελματίες του κλάδου, μέσω της δημιουργίας και βελτίωσης υποδομών (αλιευτικά καταφύγια – λιμενίσκοι)

Προϊόντα για το «Καλάθι»

Τα προϊόντα που προτάθηκαν για το καλάθι της Περιφέρειας Θεσσαλίας έχουν επιλεγεί σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια:

- Καλλιεργούμενη έκταση ή αριθμός ζώων (να καλλιεργούνται σε ικανοποιητική έκταση και να υπάρχει μεγάλος αριθμός ζώων)
- Πιστοποιημένη ποιότητα (αν είναι ΠΟΠ, ΠΓΕ, βιολογικά κλπ)
- Αν έχουν τη δυνατότητα πιστοποίησης
- Αν έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό
- Αν έχουν δυνατότητα διεύρυνσης των εσωτερικών αγορών
- Αν καλύπτει τις διατροφικές ανάγκες της Περιφέρειας
- Αν προσδιορίζει την ταυτότητα μιας περιοχής (παραδοσιακά προϊόντα)
- Αν διατίθεται στην αγορά ακατέργαστο ή μεταποιημένο
- Αν έχει τη δυνατότητα να μεταποιηθεί σε μονάδες της Περιφέρειας
- Αν έχουν ειδικά χαρακτηριστικά ή ιδιότητες (π.χ. Φαρμακευτικά φυτά, τσάι βουνού κλπ)

Παράλληλα, με τα παραπάνω κριτήρια η Περιφέρεια Θεσσαλίας σε συνεργασία με όλους τους φορείς ΕΑΣ, ΠΘ, ΤΕΙ, ΓΕΩΤΕΕ, ΤΕΕ, Γεωπονικούς, Κτηνιατρικούς Συλλόγους, Επιμελητήρια αλλά και με τη συνδρομή του εργαστηρίου του τμήματος Βιοχημείας – Βιοτεχνολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, συντάσσει ένα καλάθι τοπικών αγροτικών προϊόντων με αποδεδειγμένη ευεργετική δράση ενάντια στον καρκίνο και τα καρδιαγγειακά νοσήματα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που αναφέρθηκαν, τα προϊόντα ένταξης στο Καλάθι της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι:

- Σιτηρά
- Βαμβάκι
- Ακρόδρυα
- Μήλα-Αχλάδια
- Κηπευτικά
- Όσπρια
- Πυρηνόκαρπα
- Ελιές
- Κρασί, επιτραπέζια σταφύλια
- Αρωματικά-φαρμακευτικά φυτά
- Κτηνοτροφικά φυτά
- Ανθοκομικά
- Ρόδια
- Ακτινίδια
- Προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα και κρέας
- Προϊόντα από αγελαδινό γάλα και βόειο κρέας
- Χοίρειο κρέας
- Προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας/Αλιείας
- Παραδοσιακά προϊόντα
- ΠΟΠ Κασέρι
- ΠΟΠ Φέτα
- ΠΟΠ Μανούρι
- ΠΟΠ Γαλοτύρι
- ΠΟΠ Μπάτζος
- ΠΟΠ Γραβιέρα Αγράφων
- ΠΟΠ Ελιά
- ΠΟΠ Μήλα Ζαγοράς
- ΠΟΠ Αρνάκι, Κατσικάκι Ελασσόνας
- Φιρίκια Πηλίου
- Κάστανα Πηλίου Μελιβοίας
- Πατάτα Καλλιπεύκης
- Αμύγδαλα Συκουρίου-Αλμυρού Καναλίων
- Κεράσια και μήλα Αγιάς
- Δαμάσκηνο Σκοπέλου
- Ροδάκινο Λεμονάτο Πηλίου
- Κατσικάκι Σκοπέλου
- Αρνάκι ορεινής Αργιθέας
- Αλλαντικά Τρικάλων
- Τσίπουρο Τυρνάβου- Αγχιάλου
- Τοπικοί οίνοι και οίνοι ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ Μεσενικόλας, Αγχίαλος, Ραψάνη και κρασί Ολύμπου)
- Μέλι Θεσσαλίας
- Αποξηραμένοι καρποί (Σύκα – βερύκοκα)

Παρατήρηση: ***Η παραπάνω σειρά των επιλεγμένων προϊόντων είναι τυχαία! Η οριστική σειρά κατάταξης, η οποία θα προσδιορίσει και τη σειρά προτεραιότητας των επιλεγμένων προϊόντων ως προς τις δράσεις ενίσχυσης θα αποτελέσει προϊόν της διαδικασίας διαβούλευσης.***

Προϊόντα Φυτικής Παραγωγής

Προϊόν:	**Σιτηρά** **(κυρίως σκληρό σιτάρι αλλά και κριθάρι, αραβόσιτος και βρώμη)**
Περιγραφή	Το σκληρό σιτάρι είναι προϊόν άριστης ποιότητας και δέχεται πολλαπλή μεταποίηση. Είναι το ποιοτικότερο της χώρας και αποτελεί τη βάση για τα χαρμάνια των Ελληνικών Βιομηχανιών Ζυμαρικών. Στο καλάθι μπορεί να τοποθετηθεί τόσο ως πρωτογενές (πρώτη ύλη) όσο και ως μεταποιημένο ψωμί – ζυμαρικά.
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση υφιστάμενης κατάστασης – Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών με βασικό στόχο τη μείωση του κόστους παραγωγής (π.χ. χρήση ποικιλιών με μικρό βιολογικό κύκλο στον αραβόσιτο) – Εξασφάλιση σταθερής ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, ιδιαίτερα στην περίπτωση του σκληρού σιταριού – Εξασφάλιση επάρκειας στην εγχώρια αγορά – Επέκταση της μεταποίησης στην παραγωγή διαφοροποιημένων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (π.χ. ζυμαρικά χωρίς γλουτένη) – Διερεύνηση της δυνατότητας μετατροπής μέρους της καλλιέργειας σε βιολογική με στόχο την τροφοδότηση της βιομηχανίας και την παραγωγή βιολογικών προϊόντων όπως ψωμί και ζυμαρικά

Προϊόν:	**Βαμβάκι**
Περιγραφή	Είναι μια δυναμική καλλιέργεια με εξαγωγικό προσανατολισμό και το κύριο προϊόν που είναι αρίστης ποιότητας καθώς και τα παραγόμενα υποπροϊόντα (βαμβακέλαιο, βαμβακόπιτα κλπ), τροφοδοτούν δραστηριότητες σε Περιφερειακά επαγγέλματα. Υπάρχει άριστος εξοπλισμός, τεχνογνωσία καλλιέργειας από τους παραγωγούς.
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Αναδιάρθρωση της καλλιέργειας του βαμβακιού – Επιλογή ποικιλιών: μειωμένων απαιτήσεων σε εισροές (π.χ. νερό, φυτοφάρμακα, λιπάσματα), αυξημένων αποδόσεων σε ίνα σταθερών ποιοτικών χαρακτηριστικών (π.χ. αντοχή) – Υιοθέτηση νέων τεχνικών (π.χ. χρήση συστημάτων στενών γραμμών ή συστημάτων μειωμένων καλλιεργητικών επεμβάσεων, εφαρμογή στάγδην άρδευσης) με σκοπό τη μείωση του κόστους παραγωγής – Επέκταση φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων καλλιέργειας με εφαρμογή και πιστοποίηση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και – Παραγωγή οικολογικού βαμβακιού με εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης παραγωγής χωρίς τη χρήση φυτοφαρμάκων με στόχο την κάλυψη της αυξημένης ζήτησης για οικολογικά προϊόντα βαμβακιού – Βελτίωση υφιστάμενης κατάστασης – Καθορισμός του ύψους της παραγόμενης ποσότητας σε εθνικό επίπεδο ανάλογα με τις ανάγκες της μεταποίησης σε πρώτη ύλη – Ορθολογική επιλογή των περιοχών για καλλιέργεια με τη δημιουργία ζωνών καλλιέργειας οι οποίες θα πληρούν τα κριτήρια για την παραγωγή ποιοτικού και ανταγωνιστικού βαμβακιού – Βελτίωση των όρων εμπορίας υπέρ των παραγωγών – Ανάπτυξη της συμβολαιακής γεωργίας και προώθηση του ποιοτικού προϊόντος σε νέες αγορές

Προϊόν:	**Ακρόδρυα**
Περιγραφή	Αποτελούν προϊόντα υψηλής ποιότητας (κυρίως κάστανα, αμύγδαλα) με μικρό κόστος καλλιέργειας. Συγκεκριμένα παράγονται κάστανα εξαιρετικής ποιότητας, γνωστά πανελλαδικά. Καλλιεργούνται στις ορεινές περιοχές του Κισσάβου, του Μαυροβουνίου και του Πηλίου . Αποτελεί για πολλούς καλλιεργητές κύριο εισόδημα και μπορεί να αποτελέσει εργαλείο ανάπτυξης και συγκράτησης του πληθυσμού στις ορεινές περιοχές της Θεσσαλίας. Το αμύγδαλο μπορεί να τοποθετηθεί στο καλάθι τόσο ως αυτούσιος ξηρός καρπός με έμφαση στη θρεπτική αξία (ιχνοστοιχεία, ω-3 λιπαρά κλπ), όσο και ως μεταποιημένο. Η αποδεδειγμένη ευεργετική δράση βρίσκεται σε βιοδραστικές ουσίες, που υπάρχουν κυρίως στη φλούδα. Καλλιεργείται στις περιοχές : Δήμου Ρήγα Φεραίου, Αισωνίας, περιοχών Μακρυχωρίου, Συκουρίου, Ελασσόνας κλπ.
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση υφιστάμενης κατάστασης – Επέκταση των καλλιεργειών για τη δημιουργία κρίσιμης μάζας παραγωγής – Αντικατάσταση γερασμένων δένδρων, αναδιάρθρωση δενδρώνων – Υιοθέτηση νέων καλλιεργητικών μεθόδων με σκοπό τη μείωση του κόστους παραγωγής – Επέκταση των φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων καλλιέργειας με πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής – Προώθηση της βιολογικής παραγωγής και της ολοκληρωμένης διαχείρισης – Ανάδειξη και προώθηση τοπικών προϊόντων (π.χ. αμύγδαλο Συκουρίου - Αλμυρού) – Ανάδειξη της διατροφικής αξίας των προϊόντων («Ευεργετικά» - «Λειτουργικά» τρόφιμα) – Βελτίωση εμπορικού ισοζυγίου της χώρας – Παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων – Κάλυψη των εγχώριων αναγκών – μείωση των εισαγωγών

Προϊόν:	**Μήλα-Αχλάδια**
Περιγραφή	Είναι αρίστης ποιότητας τα οποία είναι περιζήτητα για την εξαιρετική τους γεύση και άρωμά τους, τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και παρουσιάζουν εξαγωγικό χαρακτήρα. Αποδεδειγμένη είναι η ευεργετική δράση των μήλων: η φλούδα τους είναι πλούσια σε φλωριδζίνη ουσία με αποδεδειγμένη αντικαρκινική και αντιδιαβητική δράση. Ονομαστά είναι τα μήλα Ζαγοράς, Αγιάς – Μελιβοιίας και Καλαμπάκας, το φιρίκι Πηλίου, αχλάδι (κρυστάλι) Τυρνάβου, Πηλίου. Στην Θεσσαλία παράγεται το 90% της ποσότητας αχλαδιών πανελλαδικά.
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση υφιστάμενης κατάστασης – Χρήση κατάλληλων ποικιλιών-υποκειμένων (αντοχή σε εχθρούς και ασθένειες, νανισμός) – Βελτίωση χρησιμοποιούμενων ποικιλιών και χρήση κατάλληλων υποκειμένων με σκοπό την αύξηση της αντοχής σε βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες – Υιοθέτηση νέων καλλιεργητικών μεθόδων για μείωση του κόστους παραγωγής – Επέκταση των φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων καλλιέργειας με πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής – Προώθηση της βιολογικής παραγωγής και της ολοκληρωμένης διαχείρισης – Ανάδειξη και προώθηση τοπικών προϊόντων – Ανάδειξη προϊόντων ΠΟΠ (Μήλα Ζαγοράς) – Καταχώρηση νέων προϊόντων στο μητρώο ΠΟΠ/ΠΓΕ (π.χ. Μήλα Μελιβοίας, Μήλα Αγιάς, Φιρίκι Πηλίου-Βόλου, Αχλάδια ‘Κρυστάλλια’ Πηλίου, κορόμηλα Μαγνησίας) – Στήριξη των ομάδων παραγωγών για να εμπλακούν στην τυποποίηση και μεταποίηση – Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με την παραγωγή πιστοποιημένων προϊόντων σταθερής ποιότητας

Προϊόν:	**Κηπευτικά- Μποστανικά**
Περιγραφή	Οι θερμοκηπιακές καλλιέργειες ως επιχείρηση πλέον και όχι ως παραδοσιακή αγροτική απασχόληση δείχνουν το μέλλον στην παραγωγή ποιοτικών προϊόντων. Η παραγωγή κηπευτικών υψηλής προστιθέμενης αξίας (πιπεριά για τουρσιά), που αποδεικνύουν με την πιστοποίηση την ποιοτική τους ανωτερότητα και τοπική προέλευση, μπορεί να αποτελέσει κύριο άξονα ανάπτυξης της γεωργίας. Τα καρπούζια και τα πεπόνια αποτελούν σημαντικό κομμάτι της γεωργικής παραγωγής στη Δυτική Θεσσαλία και σε συνδυασμό με την ανάπτυξη και κάποιων άλλων νωπών λαχανικών μπορεί να αποτελέσουν την διέξοδο από το μειονέκτημα του μικρού κλήρου για τις παραπάνω περιοχές .Τα καρπούζια Τρικάλων και τα πεπόνια Καρδίτσας ήδη έχουν όνομα στις λαχαναγορές Αθηνών και Θεσσαλονίκης.
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση υφιστάμενης κατάστασης – Επέκταση υφιστάμενων καλλιεργειών με στόχο την κάλυψη των αναγκών της περιφέρειας αλλά και των εγχώριων αναγκών – Διερεύνηση της δυνατότητας ανάπτυξης νέων κηπευτικών καλλιεργειών υπό κάλυψη – Προώθηση νέων κερδοφόρων παραγωγικών δραστηριοτήτων – Πιλοτική καλλιέργεια καινοτόμων και μη κηπευτικών (π.χ. mini κηπευτικά) – Επέκταση της ήδη υπάρχουσας μεταποιητικής δραστηριότητας (π.χ. κατεψυγμένα λαχανικά, προτηγανισμένες πατάτες, τουρσιά) – Βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων – Πιστοποίηση προϊόντων (π.χ. Εφαρμογή προτύπων ολοκληρωμένης διαχείρισης) – Εκσυγχρονισμός τυποποιητηρίων και συσκευαστηρίων – Προώθηση και ανάδειξη τοπικών προϊόντων (π.χ. πατάτα Καλλιπεύκης) – Επέκταση της βιολογικής παραγωγής κηπευτικών – Δημιουργία μεταποιητικών και τυποποιητικών μονάδων πιστοποιημένων στη βιολογική γεωργία – Διασφάλιση της προώθησης των κηπευτικών με κατάλληλες υποδομές (π.χ. δημοπρατήριο) στις τοπικές κεντρικές αγορές αλλά και στις διεθνείς – Διάρθρωση της αγοράς με όρους συμβολαιακής γεωργίας

Προϊόν:	**Όσπρια**
Περιγραφή	Είναι προϊόντα αρίστης ποιότητας (φασόλια, ρεβίθια, φακές) και θα μπορούσαν μέσα από συντονισμένες ενέργειες να ενταχθούν στα προϊόντα προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης (ΠΓΕ) σαν «Όσπρια Θεσσαλίας» και να προβληθούν στην αγορά λόγω της μεγάλης θρεπτικής αξίας και της έλλειψης υπολειμμάτων χημικών σε σχέση με τα εισαγόμενα. Τόσο τα φλαβονοειδή όσο και οι ισοφλαβόνες και οι λιγνάνες που βρίσκονται στα όσπρια αυτά είναι πολύ σημαντικές βιοδραστικές ουσίες, οι οποίες μπορεί να είναι οι ουσίες, στις οποίες οφείλονται οι ευεργετικές δράσεις που παρουσιάζουν οι επιδημιολογικές έρευνες από την κατανάλωσή τους.
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Επέκταση της καλλιέργειας οσπρίων με στόχο την κάλυψη των εγχώριων αναγκών – Διατήρηση και ανάδειξη τοπικών παραδοσιακών ειδών και ποικιλιών – Προώθηση-προβολή των οσπρίων ως προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας – Προώθηση τοπικών προϊόντων (φακές και ρεβίθια στη Νίκαια Λάρισας και φασόλια στο Νεοχώρι Καρδίτσας) – Επέκταση της καλλιέργειας των οσπρίων ως κτηνοτροφικά φυτά (π.χ. κτηνοτροφικό ρεβίθι) – Διασφάλιση της ποιότητας και καταπολέμηση της νοθείας – Τυποποίηση του παραγόμενου προϊόντος – Εξασφάλιση σταθερής ποιότητας υψηλών προδιαγραφών και ασφάλειας του τελικού προϊόντος – Επέκταση των φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων καλλιέργειας με πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής – Προώθηση της βιολογικής παραγωγής και της ολοκληρωμένης διαχείρισης

Προϊόν:	**Πυρηνόκαρπα** ***(με έμφαση σε κεράσι, ροδάκινο και δαμάσκηνο)***
Περιγραφή	Ονομαστά για την ποιότητα και τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά τους είναι τα Κεράσια της περιοχής Αγιάς, τα βιομηχανικά βερίκοκα και συμπύρηνα ροδάκινα Τυρνάβου τα λεμονάτα ροδάκινα Πηλίου και τα δαμάσκηνα Σκοπέλου. Τα συμπύρηνα ροδάκινα και βερίκοκα διακινούνται μέσω των συνεταιρισμών στις μεταποιητικές βιομηχανίες της ευρύτερης περιοχής.
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση υφιστάμενης κατάστασης – Επέκταση των καλλιεργειών για τη δημιουργία κρίσιμης μάζας παραγωγής – Αντικατάσταση γερασμένων δένδρων, αναδιάρθρωση δενδρώνων – Υιοθέτηση νέων καλλιεργητικών μεθόδων με σκοπό τη μείωση του κόστους παραγωγής – Επέκταση των φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων καλλιέργειας με πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής – Προώθηση της βιολογικής παραγωγής και της ολοκληρωμένης διαχείρισης – Ανάδειξη και προώθηση τοπικών προϊόντων (π.χ. κεράσι Αγιάς, Δαμάσκηνο Σκοπέλου, Ροδάκινο ‘Λεμονάτο’ Πηλίου) – Ανάδειξη της διατροφικής αξίας των προϊόντων (‘Ευεργετικά’-‘Λειτουργικά’ τρόφιμα) – Βελτίωση εμπορικού ισοζυγίου της χώρας – Παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων – Κάλυψη των εγχώριων αναγκών – μείωση των εισαγωγών – Επέκταση των δραστηριοτήτων μεταποίησης για την παραγωγή αποξηραμένων φρούτων (π.χ. δαμάσκηνο)

Προϊόν:	**Ελιές**
Περιγραφή	Οι ελιές και το ελαιόλαδο αποτελούν αναγνωρισμένα και καταξιωμένα προϊόντα τόσον στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά, προϊόντα της μεσογειακής διατροφής με ασυναγώνιστη θρεπτική και διαιτητική αξία. Οι επιτραπέζιες ελιές κατατάσσονται σε εμπορικούς τύπους οι οποίοι προσδιορίζονται από διάφορα χαρακτηριστικά. Οι ελιές «Κονσερβολιά Πηλίου Βόλου» ΠΟΠ και το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο που παράγεται από αυτές αποτελούν καταξιωμένα προϊόντα στην εγχώρια και διεθνή αγορά.
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης – Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων – βελτίωση ελαιώνων – Υιοθέτηση νέων πρακτικών με σκοπό τη μείωση του κόστους συγκομιδής – Ορθολογική χρήση εισροών με σκοπό τη μείωση κόστους παραγωγής (λιπάσματα, φυτοφάρμακα) – Εξασφάλιση σταθερής ποιότητας και ασφάλειας του τελικού προϊόντος – Τυποποίηση και καταπολέμηση νοθείας – Επέκταση φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων καλλιέργειας με πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής – Επέκταση της βιολογικής καλλιέργειας και της ολοκληρωμένης διαχείρισης παραγωγής – Δημιουργία πιστοποιημένων για τη βιολογική γεωργία ελαιοτριβείων – Εισαγωγή νέων τεχνολογιών και θεσμών για φιλοπεριβαλλοντική διαχείριση των αποβλήτων των ελαιουργείων – Προώθηση του ελαιόλαδου, των βρώσιμων ελιών και των προϊόντων τους στις αγορές του εξωτερικού – Προώθηση προϊόντων Π.Ο.Π. (π.χ. Κονσερβολιά Πηλίου - Βόλου) – Αύξηση των εξαγωγών τυποποιημένου έξτρα παρθένου ελαιόλαδου – Εκσυγχρονισμός ελαιοτριβείων και μονάδων επεξεργασίας και επέκταση δραστηριοτήτων σε νέα προϊόντα (π.χ. πάστα ελιάς, γεμιστές ελιές)

Προϊόν:	**Κρασί, επιτραπέζια σταφύλια**
Περιγραφή	Τα προϊόντα - κρασί και τσίπουρο – αποτελούν για την Θεσσαλία προϊόντα ονομαστά και με ιδιαίτερη προστιθέμενη αξία. Πολλά από τα παραγόμενα προϊόντα (οίνοι, τσίπουρο, ούζο) είναι βιολογικά, Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) (Τσίπουρο Μουζακίου, Μεσενικόλας, Αγχίαλος, Ραψάνη, Κρασί Ολύμπου). Τα κρασιά και το τσίπουρο της περιοχής Τυρνάβου είναι αρίστης ποιότητας και ονομαστά στην ελληνική επικράτεια και στο εξωτερικό.
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση υφιστάμενης κατάστασης – Αναδιάρθρωση των επιτραπέζιων ποικιλιών αμπέλου με σκοπό την αύξηση της εμπορικής αξίας του παραγόμενου προϊόντος και την επιμήκυνση του χρόνου εμπορίας του – Υιοθέτηση καινοτόμων και σύγχρονων αμπελουργικών τεχνικών - εκμηχάνιση της καλλιέργειας – Επέκταση των φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων καλλιέργειας με πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής και μεταποίησης – Προώθηση βιολογικής καλλιέργειας επιτραπέζιων και οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου. – Εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης σε επιτραπέζιες ποικιλίες αμπέλου – Ανάδειξη και προώθηση τοπικών προϊόντων στην εγχώρια και διεθνή αγορά – Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας – Ανάδειξη τοπικών οίνων (π.χ. τοπικός οίνος Ολύμπου) – Ανάδειξη οίνων ΟΠΑΠ (π.χ. Ραψάνη, Μεσενικόλας, Αγχίαλος) – Προώθηση της ιδιαιτερότητας των ελληνικών ποικιλιών με ενημέρωση των καταναλωτών, σε επίπεδο χώρας – Προώθηση των γηγενών ποικιλιών μέσω των «Δρόμων του κρασιού», του αγροτουρισμού, της δημιουργίας επισκέψιμων οινοποιείων και την τουριστική αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών και χώρων (πατητήρια, κελάρια) – Διατήρηση παραδοσιακών αγορών εξωτερικού και επέκταση σε νέες αγορές – Προώθηση τοπικών και επώνυμων προϊόντων απόσταξης (π.χ. τσίπουρο Τυρνάβου) – Παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας και ασφάλειας – Καταπολέμηση νοθείας που προκαλείται από την «ελληνοποίηση» εισαγόμενου οίνου Αποφυγή υποβάθμισης της ποιότητας λόγω αύξησης των παραγόμενων ποσοτήτων

Προϊόν:	**Αρωματικά – φαρμακευτικά φυτά** ***(με έμφαση στη ρίγανη, το τσάι του βουνού, το γλυκάνισο και τον δυόσμο)***
Περιγραφή	Στην Θεσσαλία υπάρχουν αρωματικά –φαρμακευτικά φυτά (ρίγανη, τσάι κλπ), ιδιαίτερα στις Περιφερειακές Ενότητες Μαγνησίας και Τρικάλων (Βρύναινα, Κοκκωτοί, ορεινός όγκος Πύλης και Καλαμπάκας Ολύμπου Κισσάβου) .Ειδικά το τσάι έχει φήμη στην αγορά και χρησιμοποιείται ως αντιφλεγμονώδες, αντιοξειδωτικό και είναι καταχωρημένο στον κατάλογο των αρωματικών-θεραπευτικών φυτών.
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης – Επέκταση της καλλιέργειας αρωματικών - Αξιοποίηση οριακών και πρώην καπνοπαραγωγικών εκτάσεων – Διάρθρωση εμπορίου με όρους συμβολαιακής γεωργίας ώστε η παραγωγική διαδικασία στον πρωτογενή τομέα να προσδιορίζεται και ποσοτικά και ποιοτικά από τη ζήτηση της αγοράς – Επέκταση της καλλιέργειας τοπικών ειδών και ποικιλιών αρωματικών και φαρμακευτικών ειδών – Δημιουργία και κατοχύρωση τοπικών ποικιλιών- Πιστοποίηση προϊόντων ως Π.Ο.Π. – Διασύνδεση της καλλιέργειας με τη βιομηχανία π.χ. βιομηχανία αιθέριων ελαίων για την παραγωγή cosmetics – Παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας – Σταθερή τροφοδότηση της βιομηχανίας με ποιοτικό πιστοποιημένο προϊόν – Καθετοποίηση παραγωγής – Δημιουργία μικρών μεταποιητικών μονάδων σε τοπικό επίπεδο που θα απορροφούν τα τοπικώς παραγόμενα φυτικά υλικά – Ενθάρρυνση της συνεργασίας μικρών μεταποιητικών μονάδων με μεγαλύτερες καθετοποιημένες μονάδες – Επέκταση των φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων καλλιέργειας με πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής – Προώθηση της βιολογικής παραγωγής και της ολοκληρωμένης διαχείρισης – Διερεύνηση της δυνατότητας επέκτασης της δραστηριότητας σε νέα προϊόντα και εναλλακτικές χρήσεις (π.χ. φάρμακα, καλλυντικά, τρόφιμα, μαγειρική-ζαχαροπλαστική, φυσική φυτοπροστασία, αρώματα, αρωματοθεραπεία, αντιοξειδωτικά, αρχιτεκτονική τοπίου).

Προϊόν:	**Κτηνοτροφικά φυτά**
Περιγραφή	Τριφύλλι, βίκος, ρόβη, λουπίνα, κριθάρι, βρώμη, καλαμπόκι, σοργόν, κεχρί, ονοβρύχις, σόγια, ήλιος, κτηνοτρ. τεύτλα, λάχανα, πατάτες κ.τ.λ
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης – Επέκταση των καλλιεργειών με στόχο την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας αλλά και τη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου της χώρας – Επέκταση και εκσυγχρονισμός των δραστηριοτήτων τυποποίησης/ μεταποίησης των παραγόμενων προϊόντων – Ανάπτυξη συστημάτων ελέγχου ποιότητας (π.χ. HACCP) στις μονάδες παρασκευής ζωοτροφών – Εξασφάλιση σταθερής ποιότητας, υψηλών προδιαγραφών και ασφάλειας του τελικού προϊόντος – Επέκταση της βιολογικής καλλιέργειας - Κάλυψη των αναγκών της βιολογικής κτηνοτροφίας

Προϊόν:	**Ανθοκομικά**
Περιγραφή	Η γαρδένια καλλιεργείται στην Ελλάδα σε ποσοστό 90% στο Νομό Μαγνησίας Συμβάλλει αποφασιστικά στη στήριξη του εισοδήματος των αγροτών των ορεινών περιοχών του Ανατολικού Πηλίου. Σχεδόν το σύνολο των ορεινών καλλιεργητών του Πηλίου ασχολείται με την καλλιέργεια της γαρδένιας και της καμέλιας. Αποτελεί ένα παραδοσιακό προϊόν με φήμη
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Επέκταση της καλλιέργειας των ανθοκομικών – Δημιουργία και κατοχύρωση τοπικών ποικιλιών – Πιστοποίηση των προϊόντων (ΠΟΠ) – Παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας και σταθερής τροφοδότησης των αγορών τοπικών, εγχωρίων και διεθνών

Προϊόν:	**Ρόδια**
Περιγραφή	Ο «κόκκινος χρυσός», όπως αποκαλείται από τους ειδικούς της διατροφής ο χυμός του ροδιού, λόγω των πλούσιων αντιοξειδωτικών ιδιοτήτων του, θεωρείται από τα είδη διατροφής με τη μεγαλύτερη ζήτηση. Τα ρόδια είναι από τα ανερχόμενα επώνυμα ελληνικά προϊόντα στην ευρωπαϊκή αγορά βιολογικών-υγιεινών τροφίμων και ποτών. Τα ρόδια που καλλιεργούνται σε διάφορες περιοχές της Θεσσαλικής γης αποτελούν μια εξαιρετική πηγή βιοδραστικών ουσιών, με αποδεδειγμένη αντικαρκινική δράση και καρδιοπροστατευτική δράση
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Η ύπαρξη στην αγορά εταιριών που μέσω "συμβολαιακής γεωργίας" θα προσφέρουν στους παραγωγούς που θα εγκαταστήσουν φυτείες με ρόδια την εξασφαλισμένη απορρόφηση της παραγωγής τους.

Προϊόν:	**Ακτινίδιο**
Περιγραφή	Καλλιεργείται στην περιοχή Ανατολικού και Κάτω Ολύμπου καθώς και στην περιοχή Δέλτα Πηνειού. Εξάγεται στην Κεντρική Ευρώπη, στα νέα μέλη κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Ρωσία(οι μεγαλύτερες αγορές των Ελληνικών ακτινιδίων)
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Η ένταξη του ακτινιδίου στα προϊόντα Προστατευμένης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) Κ.Ολύμπου- Τεμπών – Εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης, καθώς και προώθηση της βιολογικής παραγωγής – Επέκταση των δραστηριοτήτων μεταποίησης και εμπορίας

ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
Τρόποι Επίτευξης των Στόχων

Στους προτεινόμενους τρόπους επίτευξης των Στόχων περιλαμβάνονται οι παρακάτω δράσεις:

Έρευνα με στόχο την ποσοτική και ποιοτική σταθερότητα των προϊόντων

Έρευνα σε εθνικό και τοπικό επίπεδο για την ανάπτυξη κατάλληλων ποικιλιών καθώς και τη βελτίωση των καλλιεργούμενων ποικιλιών με στόχο τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της καλλιέργειας

Έρευνα για την ανάδειξη νέων μεθόδων καλλιέργειας, νέων καλλιεργητικών τεχνικών

Προώθηση καινοτόμων, κερδοφόρων καλλιεργειών

Εκπαίδευση των παραγωγών σε νέες καλλιεργητικές τεχνικές, και σε θέματα προώθησης και εμπορίας των προϊόντων.

Επενδύσεις στην τυποποίηση-συσκευασία-μεταποίηση των προϊόντων

Πιστοποίηση προϊόντων και προώθησή τους στην εγχώρια και διεθνή αγορά καθώς και διείσδυση σε νέες αγορές

Ενέργειες προώθησης παραδοσιακών ποικιλιών και προϊόντων

Διασφάλιση της ποιότητα και εξάλειψη της νοθείας στα παραγόμενα προϊόντα.

Οργάνωση για την Επίτευξη των Στόχων

Σύσταση μιας Ομάδας Παραγωγών *ανά προϊόν* σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας

Πραγματοποίηση ποιοτικών ελέγχων σε όλα τα στάδια παραγωγής και εμπορίας

Ενέργειες προώθησης των προϊόντων σε τοπικό, εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο εξαγωγών από Ομάδες Παραγωγών, Συνεταιρισμών της Περιφέρειας και χρηματοδότηση επενδύσεων των Ο.Π. και των συνεταιρισμών για τη τυποποίηση/συσκευασία-μεταποίηση των παραγόμενων ειδών

Διάρθρωση του εμπορίου με όρους συμβολαιακής γεωργίας ώστε η παραγωγική διαδικασία στον πρωτογενή τομέα να προσδιορίζεται τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά από τη ζήτηση της αγοράς

Ενημέρωση και κατάρτιση παραγωγών και γεωτεχνικών σε θέματα κανόνων ορθής γεωργικής πρακτικής, πιστοποίησης, τυποποίησης και εμπορίας των προϊόντων

Παροχή κινήτρων για επιχειρηματικές επενδύσεις στους τομείς της μεταποίησης και εμπορίας ιδιαίτερα σε ομάδες παραγωγών

Εκσυγχρονισμός των υπαρχόντων μονάδων συσκευασίας-τυποποίησης, μεταποίησης.

Σύσταση και λειτουργία δημοπρατηρίου για τον εφοδιασμό της εγχώριας αγοράς και και την διείσδυση σε νέες αγορές

Σύσταση ελεγκτικών μηχανισμών για την καταπολέμηση της νοθείας των προϊόντων

Αναγνωρισμένο εμπορικό σήμα του κάθε προϊόντος ένα για κάθε προϊόν στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ενταγμένο στο Εθνικό Σήμα με τοπικές αναφορές

Εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης, εφαρμογή ποιοτικών κριτηρίων, θέσπιση κανόνων μετασυλλεκτικών χειρισμών.

Ένταξη νέων καλλιεργούμενων εκτάσεων στα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα (βιολογική γεωργία)

Ζωική Παραγωγή και Γαλακτοκομικά Προϊόντα

Προϊόν:	**Προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα και κρέας**
Περιγραφή	Το αιγοπρόβειο γάλα διατίθεται σε τυροκομικές επιχειρήσεις που υπάρχουν σε όλο τον Θεσσαλικό χώρο. Το σύνολο των τυροκομικών επιχειρήσεων παράγει Προϊόντα ονομασίας Προελεύσεως τηρώντας την προβλεπόμενη διαδικασία, ενώ μερικές επιχειρήσεις της ζώνης δραστηριοποιούνται και στις εξαγωγές . Το κρέας στην Θεσσαλία ως επί το πλείστον καταναλώνεται νωπό, χωρίς να υποστεί κάποια επεξεργασία μετά τη σφαγή των ζώων . Πολύ μικρές είναι οι ποσότητες του κρέατος που υφίστανται κάποιας μορφής μεταποίηση. Πιστοποιημένα ως Προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ) είναι το Αρνάκι Κατσικάκι Ελασσόνας, Κατσικάκι Σκοπέλου Κεραμιδίου, Αρνάκι Ορεινής Αργιθέας
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης – Εξασφάλιση ντόπιου γενετικού υλικού (ντόπιες φυλές προβάτων και αιγών) εφοδιασμένου με πιστοποιητικό υγείας και υψηλής γενετικής αξίας – Εφαρμογή προτύπου ποιότητας σχετικά με τις συνθήκες εκτροφής – Δημιουργία ικανού αριθμού οργανωμένων και σύγχρονων κτηνοτροφικών μονάδων (υποστήριξη ενσταβλισμένης αιγοπροβατοτροφίας) – Αύξηση του μέσου μεγέθους των εκμεταλλεύσεων ενσταβλισμένης εκτροφής – Εξασφάλιση της παραγωγής τελικού προϊόντος σταθερής ποιότητας, υψηλών προδιαγραφών και ασφάλειας - Καταπολέμηση νοθείας στο αιγοπρόβειο γάλα – Εξασφάλιση επάρκειας ζωοτροφών – Προστασία της ντόπιας παραγωγής, με τη χρησιμοποίηση των ντόπιων ζωοτροφών (στο μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό) – Επέκταση των φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων εκτροφής με πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής και στόχο την αειφορική παραγωγή – Επέκταση των βιολογικών εκτροφών – Φιλοπεριβαλλοντική διαχείριση αποβλήτων

Προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα και κρέας

Προτεινόμενες Ενέργειες (συνέχεια)

- Διαχείριση βοσκοτόπων, αντιμετώπιση υπερβόσκησης με την εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων
- Πράσινη διαχείριση αποβλήτων για παραγωγή βιοαερίου
- Ανακύκλωση των νερών, κομποστοποίηση της κοπριάς
- Προώθηση παραδοσιακών και ποιοτικών προϊόντων
- Προώθηση προϊόντων ΠΟΠ (π.χ. φέτα, γραβιέρα Αγράφων, κασέρι)
- Καταγραφή, αναγνώριση και προώθηση προϊόντων αιγοπροβατοτροφίας ως Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. ή με συγκεκριμένο αναγνωρίσιμο σήμα (π.χ. κατσικάκι Σκοπέλου, κατσικάκι και αρνάκι Ελασσόνας)
- Ενημέρωση καταναλωτικού κοινού για τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα των τοπικών προϊόντων
- Ενίσχυση του αγροτουρισμού και διασύνδεσή του με τα τοπικά παραδοσιακά προϊόντα
- Ενίσχυση μικρών οικογενειακών εκμεταλλεύσεων με την εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας που επιτρέπει την τυροκόμηση από μη παστεριωμένο γάλα από μικρά, παραδοσιακά τυροκομεία και από του ιδίους τους κτηνοτρόφους τυροκόμους
- Εξασφάλιση των αδειών τυροκομείων και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων με τη διαδικασία «One-stop-shop»
- Καθορισμός προϋποθέσεων και κανόνων για την ανάπτυξη της ντόπιας, εκτατικής κτηνοτροφίας
- Χωροταξικός σχεδιασμός χρήσεων γης
- Δημιουργία κτηνοτροφικών ζωνών
- Ανάπτυξη δημοτικού συστήματος διαχείρισης βοσκοτόπων
- Ίδρυση και εκσυγχρονισμός μονάδων επεξεργασίας και τυποποίησης κρέατος

Προϊόν:	**Προϊόντα από αγελαδινό γάλα και βόειο κρέας**
Περιγραφή	Όλο το αγελαδινό γάλα που παράγεται μεταποιείται ,παραδίδεται στις γαλακτοβιομηχανίες για την παραγωγή του νωπού παστεριωμένου γάλακτος και μια σειρά άλλων προϊόντων γάλακτος (τυριά, γιαούρτια).
Προτεινόμενες Ενέργειες	– Βελτίωση υφιστάμενης κατάστασης – Αναβάθμιση και βελτίωση μονάδων βοοτροφίας – αύξηση των αποδόσεων σε γάλα και κρέας – Αύξηση του μέσου μεγέθους των εκμεταλλεύσεων και εκσυγχρονισμός αυτών με στόχο τη μείωση του κόστους – Ενίσχυση της αγελαίας/ελεύθερης ορεινής βοοτροφίας με τη δημιουργία ελεγχόμενων κτηνοτροφικών ζωνών – Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στην ενσταβλισμένη βοοτροφία – Επέκταση των φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων εκτροφής με πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής – Επέκταση της βιολογικής βοοτροφίας – Εφαρμογή ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης των εκτροφών με έλεγχο των παραγόμενων προϊόντων (σύστημα βόειου/μοσχαρίσιου κρέατος ποιότητας) – Κάλυψη της εγχώριας και τοπικής ζήτησης σε βόειο κρέας και αγελαδινό γάλα – Καταπολέμηση της νοθείας με εισαγόμενο αγελαδινό γάλα – Εκτροφή γενετικά βελτιωμένων αγελάδων με αυξημένη παραγωγικότητα και προσδόκιμο ζωής – Αναγνώριση και σήμανση των προϊόντων βόειου κρέατος ως Π.Ο.Π. ή/και Π.Γ.Ε. και προώθησή τους – Εξασφάλιση των απαιτούμενων ζωοτροφών σε ποιότητα και ποσότητα – Χοίρειο κρέας (αλλαντικά Τρικάλων)

ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Τρόποι Επιτευξης Των Στόχων

Έρευνα για τη δημιουργία βελτιωμένων ελληνικών φυλών

Εφαρμογή της ιχνηλασιμότητας

Παραγωγή και προώθηση πιστοποιημένων ποιοτικών προϊόντων

Κατάρτιση εκτροφέων σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας και καλής διαβίωσης των ζώων

Πραγματοποίηση επενδύσεων που αποσκοπούν κυρίως στον εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεων και την καθετοποίηση της παραγωγής

Εκπαίδευση παραγωγών σε θέματα διατροφής των ζώων και διαχείρισης των βοσκοτόπων

Οργάνωση για την Επίτευξη των Στόχων

Σύσταση 1-3 ομάδων παραγωγών σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας με τους παραπάνω στόχους στις δραστηριότητές

Αναγνωρισμένο εμπορικό σήμα. Ένα σε κάθε Περιφέρεια ενταγμένο στο Εθνικό Σήμα με τοπικές αναφορές (Ελληνικό Προϊόν – Παραδοσιακά Προϊόντα Ζωικής Προέλευσης Περιφέρειας Θεσσαλίας– Περιοχή ή Τόπος ή Εμπορική ονομασία)

Έρευνα και εργαστηριακός έλεγχος της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων

Παροχή κινήτρων για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων των αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων και τη δημιουργία νέων μονάδων σταβλισμένης αιγοπροβατοτροφίας

Δημιουργία βελτιωμένων ελληνικών φυλών, οι οποίες θα αντικαταστήσουν τα ζώα ξένης προέλευσης, θωρακίζοντας, έτσι, το προϊόν της φέτας

Χρηματοδότηση προγραμμάτων γενετικής βελτίωσης για την αύξηση των αποδόσεων σε πρόβειο και αίγειο γάλα

Προώθηση της εισαγωγής καινοτόμων τεχνολογιών πληροφορικής στην κτηνοτροφία και ειδικά στον τομέα ελέγχου των αποδόσεων των ζώων

Παροχή ενισχύσεων για ανάπτυξη μικρών μεταποιητικών μονάδων (π.χ. τυροκομεία, μικρές μονάδες επεξεργασίας κρέατος, κλπ.)

Εκπαίδευση παραγωγών για την εφαρμογή πρακτικών υγιεινής

Υιοθέτηση των περιφερειακών και τοπικών σημάτων βιολογικής γεωργίας και ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Ενέργειες προώθησης του βόειου κρέατος και γάλακτος καθώς και των μεταποιημένων προϊόντων του από τις ομάδες παραγωγών της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης σε όλα τα στάδια παραγωγής για τη διασφάλιση της ποιότητας του προϊόντος, της υγιεινής και ασφάλειας των ζώων

Προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας/Αλιείας

Στόχοι

Υποστήριξη της υδατοκαλλιεργητικής δραστηριότητας

Ίδρυση νέων μονάδων μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων

Ενίσχυση της προώθησης και διαφήμισης καθώς και της δημιουργίας επώνυμων αλιευτικών προϊόντων

Εξασφάλιση σταθερής ποιότητας του παραγόμενου προϊόντος

Ενίσχυση της εφαρμογής προτύπων ποιότητας (ISO14001, HACCP)

Επέκταση φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων ιχθυοκαλλιέργειας με πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής

Τρόποι επίτευξης των στόχων

Έρευνα για τη χρήση νέων καινοτομικών τεχνικών

Προώθηση επώνυμων αλιευτικών προϊόντων

Επένδυση σε μεταποίηση και εμπορία

Οργάνωση για την Επίτευξη των Στόχων

Κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου αλιευτικής διαχείρισης

Ενίσχυση της έρευνας και της χρήσης νέων καινοτομικών τεχνικών και τεχνολογιών

Καθορισμός ζωνών υδατοκαλλιέργειας «Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.)», παραγωγής αλιευμάτων και προστασία των περιοχών αυτών από την επίδραση μη συμβατών δραστηριοτήτων

Σύνταξη Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και εντατικοποίηση ελέγχων για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων

Παρακολούθηση της ποιότητας του νερού και των παραμέτρων των θαλασσών

Παραδοσιακά προϊόντα Θεσσαλίας

Το σύνολο των προϊόντων με ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) είναι τα παρακάτω:

ΠΟΠ Κασέρι, ΠΟΠ Φέτα, ΠΟΠ Μανούρι, ΠΟΠ Γαλοτύρι, ΠΟΠ Μπάτζος, ΠΟΠ Γραβιέρα Αγράφων, ΠΟΠ Ελιά Πηλίου – Βόλου, ΠΟΠ Μήλα Ζαγοράς, Φιρίκια Πηλίου, Μήλα και Κάστανα Μελιβοίας, Πατάτα Καλλιπεύκης, Αμύγδαλα Συκουρίου – Αλμυρού, Κεράσια και Μήλα Αγιάς, Αρνάκι και Κατσικάκι Ελασσόνας ΠΟΠ, Κατσικάκι Σκοπέλου, Αρνάκι Ορεινής Αργιθέας, Αλλαντικά Τρικάλων, Τσίπουρο Τυρνάβου.

Στόχοι

•Βελτίωση ποιότητας, τυποποίησης και εμπορίας τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων

•Πιστοποίηση προϊόντων

•Ενέργειες για την προώθηση των τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων της Περιφέρειας Θεσσαλίας και σύνδεσή τους με τον αγροτουρισμό

•Προώθηση προϊόντων Π.Ο.Π/Π.Γ.Ε. (π.χ. κασέρι, φέτα, μανούρι, μήλα)

•Καταχώρηση στο μητρώο Π.Ο.Π./Π.Γ.Ε. νέων προϊόντων (π.χ. αμύγδαλα Συκουρίου-Αλμυρού)

•Ενημέρωση του καταναλωτικού κοινού για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των παραδοσιακών προϊόντων

•Ενίσχυση της εμπορίας των παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Θεσσαλίας

•Ενίσχυση της προώθησης των παραδοσιακών προϊόντων μέσω του αγροτουρισμού

•Πιστοποίηση χώρων εστίασης που χρησιμοποιούν αποκλειστικά τοπικά παραγόμενα αγροτικά προϊόντα της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Τρόπος:

•Πιστοποίηση/τυποποίηση των παραγόμενων προϊόντων

•Προβολή των παραδοσιακών προϊόντων στο καταναλωτικό κοινό

Οργάνωση για την Επίτευξη των Στόχων

•Σύσταση Ομάδας Παραγωγών για τα ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας καθώς και Ομάδας (της ίδιας ή άλλης) για τα παραδοσιακά προϊόντα με τους παραπάνω στόχους.

•Αναγνωρισμένο εμπορικό σήμα. Ένα σε κάθε Περιφέρεια ενταγμένο στο Εθνικό Σήμα με τοπικές αναφορές (π.χ., Ελληνικό Προϊόν – Παραδοσιακά προϊόντα Περιφέρειας Θεσσαλίας – Περιοχή ή Τόπος ή Εμπορική Ονομασία)

•Ενέργειες προώθησης των Παραδοσιακών προϊόντων από τις ομάδες παραγωγών της Περιφέρειας Θεσσαλίας

•Έρευνα και εργαστηριακός έλεγχος της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων από την παραγωγή ως τον τελικό καταναλωτή

•Εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης, εφαρμογή ποιοτικών κριτηρίων

•Ενημέρωση και κατάρτιση παραγωγών σε θέματα πιστοποίησης, τυποποίησης και εμπορίας

Έργα υποδομής για την στήριξη των καλλιεργειών

Για την παραγωγή των προϊόντων του καλαθιού της Περιφέρειας Θεσσαλίας ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτούν τα έργα υποδομής για την βελτίωση της απόδοσης και την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών όπως αρδευτικά έργα, αλιευτικά καταφύγια, αγροτικός εξηλεκτρισμός, γεωτρήσεις κ.α. (Παράρτημα 1).

Περιοχές με καλό δίκτυο υποδομών μπορούν να εκμεταλλευτούν τις εξωτερικές οικονομίες κλίμακας έτσι ώστε να ενισχύσουν τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα και να διευρύνουν την αγορά τους.

Στα έργα υποδομής που θα πραγματοποιηθούν θα πρέπει να ληφθούν υπόψη:

•**Οι υποδομές μεταφοράς.** Η ανάπτυξη δικτύων μεταξύ των αγροτικών περιφερειών και των εθνικών και διεθνών αγορών βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα των τοπικών προϊόντων, συνδέοντας τις αγροτικές αυτές περιοχές με την ευρύτερη οικονομία. Η γεωγραφική της θέση της Θεσσαλίας, στο κέντρο της χώρας, εκτός από την πρόσβαση στο οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο Βορρά-Νότου και την σχεδιαζόμενη πρόσβαση στην Εγνατία Οδό, που έχουν ενταχθεί στα Διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών αλλά και η ύπαρξη του αεροδρομίου Αγχιάλου αποτελούν δυνατά σημεία για την μετεξέλιξη της Περιφέρεια Θεσσαλίας σε διεθνές κέντρο εμπορίου αγροτικών ποριόντων .

•**Η ορθολογική κατανομή του νερού**, με στόχο το σύστημα των μέτρων και δράσεων που αποσκοπούν στην κατά το δυνατόν πληρέστερη και ορθολογική κάλυψη των αναγκών σε νερό, με στόχο την αειφόρο αγροτική ανάπτυξη . Η αρδευόμενη έκταση μπορεί να αυξηθεί με μικρά έργα (φράγματα, υδατοδεξαμενές) που συγκεντρώνουν επιφανειακά νερά για άρδευση και εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων.

•**Η μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων**, η οποία σε σημαντικό βαθμό επηρεάζει την πορεία του ίδιου του πρωτογενή τομέα, εμφανίζει προβλήματα σχεδιασμού, οργάνωσης, ποιότητας, και τυποποίησης, καθώς και εκσυγχρονισμού των παραγωγικών υποδομών. Τα προβλήματα συνδέονται επίσης και με την αδυναμία οργάνωσης εμπορικών δικτύων για την προώθηση της τοπικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές ενώ η σύνδεση μεταποίησης και υπηρεσιών, η δικτύωση καθώς και η διασύνδεση με τα ερευνητικά κέντρα δεν έχουν αναπτυχθεί επαρκώς

•**Οι υποδομές επικοινωνιών και επιχειρηματικότητας.** Η αυξανόμενη σημασία των υποδομών επικοινωνίας στις αγροτικές περιοχές δίνει έμφαση στην ποιότητα παρά στην πυκνότητα. Από την άλλη μεριά, η ύπαρξη υψηλής ποιότητας τηλεπικοινωνιακών συνδέσεων στις αγροτικές περιοχές αποτελεί σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, το οποίο μπορεί να συμβάλλει στην αύξηση

Σχέδιο χρηματοδότησης

Η χρηματοδότηση των έργων υποστήριξης των επιλεγμένων προϊόντων μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τους άξονες και τις δράσεις του Εθνικού Στρατηγικού Προγράμματα Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ) Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου αλλά και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη «ΕΠΠΕΡΑΑ».

Επίσης, η χρηματοδότηση του επιχειρησιακού προγράμματος μπορεί να γίνει από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013, από δράσεις του νέου Αναπτυξιακού (Επενδυτικού) Νόμου και το Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας.

Συγκεκριμένα από το ΠΑΑ 2007-2013 μπορούν να χρηματοδοτηθούν άμεσα, δράσεις που αφορούν τη στήριξη παραγωγής αγροτικών προϊόντων (σχέδια βελτίωσης, εγγειοβελτιωτικά έργα, δημόσια έργα ΟΠΑΑΧ), την ίδρυση ή βελτίωση μονάδων μεταποίησης και εμπορίας και την ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων εμπορίας παραδοσιακών τοπικών προϊόντων και τροφίμων (ιδιωτικά ΟΠΑΑΧ, LEADER). Ενώ για τον τομέα της αλιείας, η δράσεις ενίσχυσης των αλιέων καθώς και των συμπληρωματικών δημοσίων έργων θα πραγματοποιηθεί μέσω του ΕΠΑΛ 2007-2013.

Δράσεις Υποστήριξης του Καλαθιού

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας προκειμένου να στηρίξει τα επιλεγμένα αγροτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα, προχωράει στην υλοποίηση των παρακάτω δράσεων:

- **Αγροδιατροφική Σύμπραξης με στόχο τη δημιουργία Θεσσαλικής ταυτότητας στα αγροτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα με το σήμα «ThessAgro»**
- **ηλεκτρονικό δημοπρατήριο και ηλεκτρονικό παρατηρητήριο τιμών**

Αγροδιατροφική σύμπραξη

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας προχωράει στην δημιουργία και ενεργοποίηση αγροτοδιατροφικής σύμπραξης σε επίπεδο Περιφέρειας, με τη μορφή αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας (ΑΜΚ).

Στην ΑΜΚ θα συμμετέχουν η Περιφέρεια Θεσσαλίας, τα Εμπορικά Επιμελητήρια, το ΓΕΩΤΕΕ, οι δήμοι, οι Γεωπονικοί και Κτηνιατρικοί Σύλλογοι, οι Συνεταιρισμοί, οι ΕΑΣ, οι ομάδες παραγωγών και εμπορικές επιχειρήσεις αγροτικών προϊόντων της Θεσσαλίας (μεταποιητές, συσκευαστές και έμποροι) και οι ενώσεις καταναλωτών ».

Τα βήματα που θα ακολουθηθούν για την υλοποίηση της είναι τα παρακάτω:

Βήμα 1:	Διαβούλευση για τη δυνατότητα δημιουργίας της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης
Βήμα 2:	Εύρεση χώρου εγκατάστασης της εταιρείας
Βήμα 3:	Σχέδιο Καταστατικού – Αποστολή Πρόσκλησης Μετόχων για τη συμμετοχή στην ΑΜΚ εταιρεία
Βήμα 4:	Κατάρτιση καταστατικού που θα υποβληθεί στο Πρωτοδικείο
Βήμα 5:	Σύσταση ΑΜΚ εταιρείας

Δημοπρατήριο αγροτικών προϊόντων

Ως δημοπρατήριο θεωρείται μια συμβατικά ή ψηφιακά οργανωμένη αγορά αγροτικών προϊόντων, στο πλαίσιο της οποίας οι παραγωγοί προσφέρουν τα προϊόντα αυτά σε ενδιαφερόμενους αγοραστές με ελεύθερα διαπραγματεύσιμες τιμές, ενώ η διαπραγμάτευση και η διαμόρφωση της τελικής τιμής ανά προϊόν, οι σχετικές πωλήσεις και οι πληρωμές λαμβάνουν χώρα εντός και διά του Δημοπρατηρίου.

Τα δημοπρατήρια αγροτικών προϊόντων οργανώνονται και διοικούνται ως ανώνυμες εταιρίες στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν οι Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις, οι κατά τόπον αρμόδιες Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις και ΟΤΑ, ιδιώτες καθώς και το Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από το ΥΠ.Α.Α.Τ. Στις ανώνυμες εταιρείες δημοπρατηρίων μετέχουν επίσης τα επιμελητήρια και ενδιαφερόμενοι ιδιώτες. Οι φορείς της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι ΣΑΟ πρέπει να ελέγχουν τουλάχιστον το 51% του μετοχικ

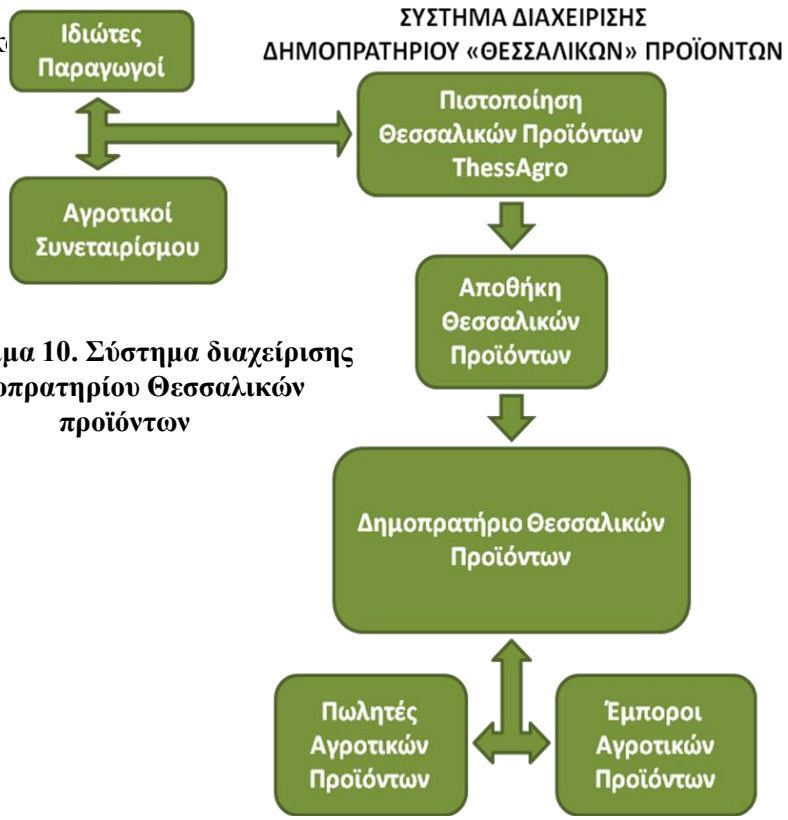

Διάγραμμα 10. Σύστημα διαχείρισης δημοπρατηρίου Θεσσαλικών προϊόντων

Διαμόρφωση Καλλιεργητικού Σχεδίου Θεσσαλίας

Μετά την οριστική ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης, που θα προσδιορίσει τη σειρά κατάταξης των επιλεγμένων προϊόντων, η Περιφέρεια Θεσσαλίας, θα προχωρήσει στη διαμόρφωση του καλλιεργητικού σχεδίου της Θεσσαλίας, όπου θα αποσαφηνίζονται οι ποσότητες των καλλιεργούμενων προϊόντων ανά Δήμο και ανά Κοινότητα, το κόστος υποδομών καθώς και οι υπηρεσίες και οργανισμοί του δημοσίου που θα στηρίξουν το «Καλάθι των Θεσσαλικών Προϊόντων».

Τέλος, στο παραπάνω σχέδιο θα υπάρξει σαφές χρονοδιάγραμμα των χρηματοδοτήσεων των προϊόντων που θα επιλεγούν στο «Καλάθι Θεσσαλικών Προϊόντων».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΑΘΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ»

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011